

ედმონ როსტანი

სიჩანო დე ბერჟერაკი (სპექტაკლი ორ მოქმედებად)

დადგმა უძღვნება მიხეილ თუმანიშვილს

პიესა ითარგმნა დაგით დოიაშვილისთვის
თარგმნა მანანა ანთაძე-ციციშვილმა
პრემიერა შედგა 2011 წლის 16 აპრილს
ვასო აბაშიძის სახელობის მუსიკისა და დრამის
თეატრში

გამომცემლობა „კენტავრი“
თბილისი
2014

დამდგმელი რეჟისორი – დავით დოიაშვილი
დამდგმელი მსატყარი – მურაზ მურგანიძე
კოსტიუმების მსატყარი – ანანო მოსიძე
ქორეოგრაფი – კონსტანტინე ფურცელაძე
ფარეკაობის სცენები დადგა – კახაბერ სოშტარიამ

მოქმედი პირნი და შემსრულებელნი:

სირანო დე ბერჟერაკი:

იმედა არაბული

პირველი როქსანა:

ანა ალექსიშვილი

მეორე როქსანა:

ნინო მითაიშვილი

მესამე როქსანა:

ბუბა გოგორიშვილი

მეოთხე როქსანა:

ნანკა კალატოზიშვილი

მეხუთე როქსანა:

ნანა ბუთხუზი

კრისტიან

დე ნევილეტი:

თორნიკე გოგრიჭიანი

დე ვიში:

გიორგი ვარდოსანიძე

ლე ბრე:

არჩილ სოლოღაშვილი

რაგნო:

დავით ბეშიტაიშვილი

ლიზა:

ალექსანდრე ბეგალიშვილი

დე ვალგერი:

ანა ზამბახიძე

მონფლერი, კარბონ:

კახა კინწურაშვილი

დე კასტელ ჟალუ:

ბადრი ბეგალიშვილი

ბელროუზი, ბერი:

ავთანდილ ჩახუნაშვილი

გვარდიელები:

გიორგი მოძმანიშვილი

გარი ბაღდასაროვი

ტატო ჩახუნაშვილი

კახა კინწურაშვილი

დავით ბეშიტაიშვილი

გიორგი ვარდოსანიძე

თორნიკე გოგრიჭიანი

მცხობელები:

ანა ალექსიშვილი

ნანა ბუთხუზი

ნანკა კალატოზიშვილი

ნინო მითაიშვილი

პირველი მოქმედება

ბელროუზი: ბატონებო და ქალბატონებო,
დღეს ჩვენს თეატრში პრემიერაა.
წარმოგიდგენთ ცნობილი მწერლის,
გენიალური დრამატურგის,
ბალთახარ ბაროს პიესას „კლორინა“.
ათ წუთში ვიწყებთ!

მსახიობი: დიდი მონფლერი!

მონფლერი: *(მღერის)* აი აქ ტაში იქნება!

ბელროუზი: მთავარია, დღეს სირანო არ გამოცხადდეს.

მსახიობი: რატომ?

ბელროუზი: როგორ თუ რატომ?

მან მონფლერის აუკრძალა მსახიობობა.

მსახიობი: ნუ გეშინიათ, ყველაფერი კარგად იქნება.

ბელროუზი: ხმა როგორა გაქვთ?

მონფლერი: მე მგონი, მიჟღერს!

„ბედნიერია, ვინც განურიდა ამა სოფლის ამოებებს,
დასთმო ყოველი, განმარტოვდა...“

ბელროუზი: ხალხი შემიდის!

მონფლერი: ჯერ მზად არა ვარ....

ბელროუზი: ხუთ წუთში ვიწყებთ!

როგორ იქცევით, ეს თეატრია, რა გგონიათ...

თფიცრები: ეს ვინ არის? ვინ. ვინ?

– რაგნო! რაგნო!

– როგორ არ იცნობ, მზარეულია, თანაც პოეტი.

– ა, ეს ის კაცია, ვისთანაც პოეტები და მსახიობები
სარგებლობენ ღია კრედიტით?!

– გარდა ამისა, თვითონ წერს ლექსებს.

რაგნო: დირსი არა ვარ ამდენი ქების.

ჩემი მეუღლე ღიზა!

თფიცრები: გვითხარით, რა დაგიჯდათ ბილეთი დღევანდელ
პრემიერაზე.

რაგნო: არ დირს ამასე.

ლიზა: რა დაგვიჯდა და სულ რაღაც 47 კრუასანი და 67 შამპანური.

თფიცერი: მაშინ ჩვენც გესტუმრებით.

ლიზა: შენდა გვაგლდი!

ლე ბრე: ვსურთ ღიმონათი?

კრისტინი: ლე ბრე, სადა ვართ?!

ლე ბრე: აქ ძაღვ მთელი პარიზი შეიკრიბება.

აღარ შემიძლია ამათი სახეების ცქერა.

მეზინდებით ყველა. წამო, დაგლით.

ქალბატონები: – ოჰო, მთელი პარიზი აქ ყოფილა!

– მინისტრიც მობრძანებულა თავისი ცოლით და ქალიშვილით!

– ჰო, იმას ვამბობდი, კარდინალს ძალიან მოსწონებია ჩემი გამოსვლა...

– არა მგონია!

ბელროუზი: ქალბატონებო და ბატონებო, მაქვს პატივი გამცნოთ, რომ დღევანდელ ჩვენს პრემიერას დაესწრება გრაფი დე გიში.

კრისტინი: ეს ვინ არის?

ლე ბრე: ბაფთებსა და მაქმანებში გამონგეული გრაფი დე გიში.

თვით კარდინალი ეკუთვნის ბიძად და ამიტომაც

ყოფლისშემძლეა.

მუსიე დე გიში, რა ბაფთები გამშვენებთ. ეს ფერი რას აღნიშნავს

– „მაკოცე, ძვირფასო“ თუ „ფენქვეშ მინდა გაგეგო“.

დე გიში: ეს ფერი ნიშნავს, „ჩემს მტრებს დედა აღარ ეყოლებათ“.

ბელროუზი: ქალბატონებო და ბატონებო...

ქალბატონები: – ვის ველოდებით?

– მგონი, კარდინალს

– არა, კარდინალი უკვე მობრძანდა.

– აი თურმე ვის ველოდებით?!

– ვის, ვის?

– როქსანა!

– დმერთო, რა ლამაზია!

– რა უცნაური კაბა აცვია?!

– სრულყოფილია, როგორც ყოველი ზებუნებრივი.
– რა უმანკოა.

დე გიში: მაგ ქალის უმანკოებამ მე გულის მანკით დამაბავადა.
მიეყსაღმით.

კრისტიანი: ლე ბრე, ვინ არის ეს ქალი?

ლე ბრე: მადლენ რობენი! პარიზის თვალი!
როქსანა ჰქვია.

კრისტიანი: როქსანა? ამბობენ, ჭკვიანიათ.

ლე ბრე: ქალის ჭკუისა აბა რა გითხრა,
მაგრამ პარიზელ ქალბატონებში
სწორედ რომ მაგით გამოირჩევა.

კრისტიანი: მაშე ჭკვიანია?

ლე ბრე: ლამაზიც. მაგრამ დაივიწყე.
მაინც ქალია, რაც არ უნდა იყოს.
მშობლები არ ჰყავს,
გათხოვილი ჯერაც არ არის

კრისტიანი: რა ლამაზია!

ლე ბრე: დაივიწყე!

კრისტიანი: ამ კაცს რა უნდა?

ლე ბრე: ეს დე ვალვერია. გრაფ დე გიშს სურს,
როქსანა გააყოლოს ვინმე გარეწარს
და ამით ქალი ჩაიგდოს ხელში. დაივიწყე!

კრისტიანი: ეგ რას ნიშნავს?

ლე ბრე: გრაფი ცოლიანია. ამიტომ ზრუნავს მის გათხოვებაზე.
ცდილობს, მიათხოვოს აი ამ ნაბიჭვარს. დაივიწყე!

ბელროუზი: ბატონებო და ქალბატონებო, ჩვენ ვიწყებთ!

მონფლერი: „ბედნიერია, ვინც განუკრიდა ამა სოფლის ამათებს,
დასთმო ყოველი...“

სირანო: შე მასხარა, ხომ გაგაფრთხილე,
რომ სცენაზე არ დაგინახო...

– რა ხდება?!

– სირანო მოვიდა!

მონფლერი: „...და როდესაც ზეფირმა ტყის ფოთლები
ააშროილა...“

სირანო: მონფლერი, ახლა სცენიდან თუ არ გახვალ,
იტოდე, სახლში უყუროდ წახვალ!

მონღღერი: ეგ საქციელი პასტორალური პოეზიის ქაღღმერის აყენებს შეურაცყოფას.

სირანო: საგსე მთფარეგ, დაბნელება გაითამაშე.
ვითგლი სამამღე: ერთი... ორი... სამი!
სიჩუმე!

მე ვოქვი, სიჩუმე!!! პარტერს მიგმართავ,
მოიქეცით მეტი ღირსებით,
რადგან სწვაგვარად პატივისცემას ვერ ეღირსებით.
რას მიყურებთ?! ვერ მიცანიო?

მე ვიწყებ ღუელს!
პირველი თქვენ იქნებით?
არა? მაშინ თქვენ. გამოდით, გეღით!
ვის სურს სიკვდილი, ასწიეთ ხელი.
რამ შეგაშინათ, მადამ?!
რატომ გაჩუმდით?!

კეთილი! ახლა საქმეს მივხედოთ.
ჩვენი თეატრი დახსნულდა. უნდა ვუშველოთ!..

ჩემს ცხვირს ასე რატომ უცქერი?

თფიცერი: მე...

სირანო: გინღოდა გეთქვა, ხორთუმივით მკიღია ცხვირი.

თფიცერი: არა...

სირანო: აბა, კაკადუს ნისკარტს მიგაგს? მეჭეჭი მაზის?

თუ ბუზი? საღ არის? შიგ შემოფრინდა?

მიყურებ არა? რა ღაინახე?

თფიცერი: არაფერი. მე არ გიყურებოთ.

სირანო: მაშ ეგ მითხარი, რად არ მიყურებ?

ზიზღის გრძნობა გამოიწვია?

არც ფერი მოგწონს... და არც ფორმა?

ღიღია არა?!

თფიცერი: არა. არა. პატარაა, მეტად პატარა!

სირანო: პატარაა?! შენ ვის ღაცინი?!

ოფიცერი: ღმერთო, მიშველე!

სირანო: ვეკებერთელაა! ნუთუ ვერ ხედავ, შე ჭკუათხელო,
და არც ის იცი, რომ ძალიან შეამაყება.
დიდცხვირა კაცი კეთილია, სანდო, მამაცო.
როგორც მე ვარ. თქვენ ვერასოდეს რომ ვერ იქნებით.
ჩემნაირი არც თცნება გაქვთ და არც ფიქრები!
მეზინდებით გაიძვერა ნაძირალები!
ერთი სული მაქვს, მუშტი გთხლიშით
უცხვირპირო ბრიყვეულ სახეში.
არ ებმებით არასოდეს არც ერთ მახეში.
სურვილი, ლტოლვა, ვნება, ზმანება. მხოლოდ ჩვენია,
ჩვენ გვეკუთვნის – დიდცხვირა კაცებს.
მაგას – ჰანდური! ასე ვექცევი ცანცარა ვაცებს!

ყველა რეგენის საყურადღებოდ:
ვინც გაბედავს და აუგად მოიხსენიებს
ჩემი სახის ცენტრალურ ნაწილს,
გაცხადებ, ჰანდურს არ დაგჯერდები,
მსურველს დაშნით გაგუსწორდები/
მე დაგამთავრე!!!

ბელროუზი: მაყურებელს ბილეთის ფულს ვინ დაუბრუნებს?

სირანო: ნუ ღელავო!

თეატრის წესებს არასოდეს მე არ დაგარღვევ!
აი, ინებეთ და დაარიგეთ!

ბელროუზი: ამ ფასად სპექტაკლს ყოველდღე მოხსნით!

დე გიში: უკვე ძალიან თავს გავიდა!

დე ვალგერი: რა თავხედა!

დე გიში: კაცი არ არი, პასუხი გასცეს!

დე ვალგერი: აბა მე ვინ ვარ! ახლავე ვასწავლი ჭკუას.

მუსიკე, თქვენ ძალიან დიდი ცხვირი გაქვთ!

სირანო: ძალიან. და სულ ეგ იყო?

დე ვალგერი: რას ნიშნავს სულ?

სირანო: იმას, ყმაწვილო, რომ სასაცილოდ მოკლედ მაუწყეთ.

არც ტონალობა, არც ფერები შიგ არ ჩაურთეთ.

ათასი რამის მოფიქრება შეიძლებოდა. ვთქვამთ...

„მე რომ მქონოდა ამხელა ცხვირი
ჩამოვითლიდი! ჰო, მოვიჭრიდი!“

ანდა: ასეთი კობი ექნებოდა
„არისტოფანეს ჰიპოკამელეუფანტოლესს,
თუმცა ამ ცხვირს ვინ დაატოლებს“

„ჩიტები ვიყვართ? იერი აქვს თქვენს ცხვირს ქანდარის“.

შეიძლება ბირამოსის პაროდირებაც:
„ო, მოდალატე, რატომ შებღალე
ამხელა ცხვირით პატრონის სახე!
რატომ? რატომ?“

რამდენი რამე შეგეძლოთ გეთქვათ,
ერთი ციცქნა ტვინი რომ გქონდეთ
ან განსწავლული ბრძანდებოდეთ,
მაგრამ უგაცი, რეგენი და ბრიყვი ყოფილხართ!

დე ფალგერი: რა თავხედია ეს მდაბიო... პროვინციელი...

ხელთათმანიც რომ არ აცვია,
ბაფთებსა და მაქმანებზე არაფერს ვამბობ.
არარაობა! არამზადა! თავგასული და ნაძირალა!

სირანო: მე კი, სირანო დე ბერჟერაკი გახლავარ.

დე ფალგერი: დუელში გიწვევთ!

სირანო: როგორც ინებებთ! და ვიდრე ჩვენ presto ვიფარიაკაგებთ,
მე extempore ბალადას დაგწერ.

დე ფალგერი: რაას?

სირანო: ბალადას! ეს რეგასტრიქონიანი სტანსებია.

დე ფალგერი: აჰა!

სირანო: და მოსდევს კიდევ ოთხი სტრიქონი.

ბოლო ტაეპი მიძღვნა გახლავთ.

დე ფალგერი: არა!

სირანო: არა?! მაშ ასე. დუელი ლექსად.

დე ბერჟერაკსა და არარაობას შორის.

დე ფალგერი: არარაობა?!

სირანო: თქვენი ტიტული მთლიანად ჩამოვთვალე?

სირანო: ერთი წუთით! რითმა ავარჩიო. დავიწყეთ!!!

ერთი წუთით! ფეხი მეფხანება! დავიწყეთ!

ერთი წუთით!

გასკონელი რაინდების ძველი ფანდია,

უნდა დაიწყო მისალმებით, ქუდი, მანტია!

ხელს არაფერი აღარ მიშლის, უკვე კარგია!

რა სიჩუმეა, ბატონებო, რამ დაგაბნიათ?

დგას არეული ახალგაზრდა, ავად მზირალი,

ეს უგუნური არამზადა ნეტა ვინ არი?

დე ვალგერი: დიდხანს გელოდოთ?

სირანო: ახლავე, მუსიე!

ვიკონტ, გასწორდი! გადაზომე თვალით მანძილი,

საით გარბინარ? ვერ იბოგე შენი ადგილი?

მოდო, აქ მოდი, რომ მიიღო დარტყმა ნამდვილი.

ლაჩართან ბრძოლა არ ყოფილა თურმე ადვილი.

რა მოუვიდა! რამ უკბინა! რამ გაამწარა!

ხედავ, ნახატის დამთავრებაც კი არ მაცალა.

დე ვალგერი: არაზოობავ, მოიხსენი შენი ნიღაბი!

სახე მაჩვენე... მაგ ნიღბის უკან ვნახო, ვინ არი.

სირანო: ახლოვდება მიძღვნა, ფინალი.

რითმა, რითმა მჭირდება, ლექსი რაზე ავაგო.

მე შენთვის მითქვამს, შეიძლება თავი წააგო.

რატომ გაფითრდი? დაგეკარგა სულის მხნეობა?

ეგ მაქმანები ვერ დაფარავს შენს უზნეობას.

ლექსი მთავრდება და აქედან გამომდინარე,

მაღე დადგება უჩვეულო მიძღვნა-ფინალი,

დე ბერჟერაკის ცნობილი სტილი,

ბოლო ტაეზი – ჩხვლეტა, წერტილი!

ვიკონტ, ილოცე! სული მაინც გადაირჩინე.

მე არ მინდოდა ეს დუელი – შენ აირჩიე.

დრო აღარ ითმენს, ესეც ფინალი!

შენი სიცოცხლე და ჩემი ლექსი, არდაწერილი,
ასე მთავრდება: ჩხვლეტა, წერტილი!

ლე ბრე: ვერც კი ამჩნევ, მტრებს რომ იმრავლებ,

სირანო: დღევანდელი ჩამომითვალე.

ლე ბრე: მონფლერი, ბურჟუები, დე გიში,

ვიკონტი, ბარო, მთელი აკადემია...

სირანო: კარგია, მომწონს.

ლე ბრე: არ გიცი, ამ გზით საით წახვალ...

სირანო: ალბათ ვერსაით. ლაბირინთია.

რამდენი გზაა და არც ერთი არსად არ მიდის.

მაინც ავარჩევ...

ლე ბრე: რომელს.

სირანო: მარტივს. მინდა ყველა მოგსიბლო!

ლე ბრე: თუ ასეა, მონფლერის რაღას ერჩოდი?

სირანო: ეგ დიპიანი ვერთხა! ყროყინებს სცენაზე.

უცოდველი მზეერთ უცქერის ლოჟებს,

იმედი აქვს, მოხიბლავს ვინმეს!

ვომბეშობა, ნამდვილი ვომბეშო!

დიდი ცხვირი მაქვს, არა?

ერთხელ ერთ ქალბატონს უცქერდა ისე დაჟინებით...

მეგონა, ყვაგილის ფურცლებზე მუნღუნო სონავდა.

ლე ბრე: აი თურმე რა! ესე იგი შენ...

სირანო: ჰო...

ლე ბრე: ესე იგი შენ...

სირანო: ჰო, მიყვარს!..

ლე ბრე: სირანოს უყვარს! ვინ არის, ვიცნობ?

აქამდე რატომ არ მითხარი?

სირანო: ამ ცხვირის პატრონს ვერ შემიყვარებს,

მაგრამ მე მიყვარს! ვინ არის, ვითხრა?

ოქროსთმიანი ნიშფა, დვთაება...

ლე ბრე: როქსანა.

სირანო: არა! *როქსანა!*

ლე ბრე: მერე უთხარი! მე დაგინახე,

გაფითრებული უცქეროდა დუქლს როქსანა.

სირანო: გაფითრებული?

ლე ბრე: მიდი, უთხარი ყველაფერი.

სირანო: მეშინია, შეიძლება მასხრად ამიგდოს.

მეშინია. მართო დამტოვე.

რა გინდათ ჩემთან!!!

——: ქალბატონმა მთხოვა გადმოგცემო, თქვენი ნახვა სურს.

სირანო: ჩემი ნახვა სურს?

——: დიას. ოღონდ მალეულად.

სირანო: მალეულად?

——: რაღაცის თქმა სურს.

სირანო: რაღაცის?

——: მეტად მნიშვნელოვანის. ინტიმურის.

სირანო: ინტიმურის!

——: სეაღ მივდივართ ცისკრის ლოცვაზე.

სირანო: დიას!

——: შემდეგ, სადაც ინებებთ, იქ გეახლებათ.

სირანო: ღმერთო ჩემო!

——: ბრძანეთ.

სირანო: რაგნოს საკონდიტროში.

——: კეთილი. შვიდზე.

სირანო: პაემანი დამინიშნა!.. მან თვითონ!..

ჯანდაბას ყველა და ყველაფერი!

ლე ბრე: დამშვიდდი?

სირანო: კი არ დაგმშვიდდი, სულ გაგვიჟღი!

კარი გააღე!

ლე ბრე: რომელი კარი?

სირანო: **კარი გააღე!**

ლე ბრე: აი წერილი!.. ამაღამ ლინერს

ასი კაცი ჩაუსაფრდება ნელის ცინესთან,

იმ ლექსის გამო ემუქრებიან...

ნება მიეცი, შენთან დაიძინოს!

სირანო: ასი კაცი?! არაფერია.

გადაეცი, საკუთარ ხანლში გაატარებს

ლინერი დამეს

ლე ბრე: როგორ! ასი კაცია, სირანო!

სირანო: უფრო ნაკლები დღეს ნამდვილად მეწყინებოდა!

ლე ბრე: სხვის საქმეში რატომ ერევი!

სირანო: *კარი ვააღე!*

ღამის პარიზი, მიმქრალ ნისლში გამოსხვეული,
ჩამქრალ ფანჯრებში არეკლილი მთვარის სსკეული,
ნეთა ჩრდილები, როგორც ქალის სილუეტები,
ქარში ცეკვავენ დახვეწილი პირუეტებით.

ამ მდუმარებას მხოლოდ ჩემი გულის ხმა არღვევს.
მდინარე ნაპირს ეფერება და ითვლის ტალღებს,
არსებს ზედაპირს, ვით მაგიურ, ჯადოსნურ სარკეს,
თითქოსდა ამბავს, რაც მონდება, წინასწარ არგვევს.

ვიღაცას სძინავს, ვიღაც ელის, ვიღაც გზაშია,
სიყვარულისთვის მშვენიერი პეიზაჟია!
ვიღაცას სძინავს, ვიღაც ელის, ვიღაც გზაშია,
სიკვდილისთვისაც მშვენიერი პეიზაჟია.

ლე ბრე: ასი კაცი კი არა, მთელი ლეგიონი ვერას დაგაკლებს!

დიდი პოეტები ასე არ კვდებიან! სირანო!

სირანო: წავკედი, ლე ბრე! ნელის ცინსკენ.

რაგნო: მადამ, მუსიე, მობრძანდით ჩვენთან საკონდიტროში!

თუნდაც არ გქონდეთ თქვენ ჯიბეში არც ერთი გროში.

თენდება, ბატონებო!

მერკურიმ სტყორცნა სპილენძის ტაფას სხივები ვერცხლის

და შენც თ, რაგნო, ქურა აანთე, ჩააქრე მუზის დვითური

ცეცხლი!

პირველი მზარეული: დაშაქრული თხილი!

მეორე მზარეული: დათაფლული ხილი!

მესამე მზარეული: შებრაწული ხონობი!

მეოთხე მზარეული: დაბრაწული ოფთფი!

მეხუთე მზარეული: მონარშული ბეჭი ცივად!

რაგნო: საწებელი უნდა გაფსინჯო.

ეგ საწებელი მოიკოჭლებს,

სტროფი მოკლეა.

მზარეული: მოკლევ?

რაგნო: რიტმი აკლია!

მზარეული: რას გულისხმობდა?

1 კონდიტერი: პუდინგი, სუფლე...

რაგნო: პურები როგორ მიგიწყვია, ასე არ ვარგა,
ცეზურა უნდა, ტერფებად და მუნღებად დაჰყოს!

2 კონდიტერი: თიანე, ზღიე...

რაგნო: წიწილის შემდეგ ინდაური უნდა ააგო.

განსოგს მალერბი?

თავის სტანსებში სიმეტრიას რითი აღწევდა:

გრძელი და მოკლე ტაპეების მონაცვლეობით.

შენს მწვადს ექნება ჰარმონიის სრულყოფილება.

ნუ ბრაზობ, ღიზა!

ღიზა: ისევე ლექსები! რაღაცის ჯდაბნა!

სასაცილო ხარ. როდის მოკვდები?!

რომ მიცვალებულს, ღირსების ნიშნად დაგადგა დაფნა!

რაგნო: დაფნა? ეს უნდა ჩაფიწერო!

ღიზა: რაც იმ პოეტებს გადაეკიდე...

რაც იმ მჯღაბნელებს გადაეკიდე, სულ შეიცვალე!

რაგნო, ვეღარ გცნობ!

რაგნო: უი, ეს რა არის? ნამცხვრეულის შესაფუთი პარკები.

დიდი მადლობა!

დმერთო! სასიკეთო შენახული ლექსები!

ჩემი მგოსნების პოეზია პარკებად იქცა!

ღიზა: ფულის ნაცვლად აი ამ ნაჯღაბნს ტოვებენ,

რამეში მაინც გამოვიყენოთ.

რაგნო: რა პრთხაული საქციელია,

ლექსი ამას არ იმსახურებს!

ღიზა: აჰა! გასაგებია! შენ მხოლოდ ღირიკა გინდა!

რაგნო: როცა ულისე შორდებოდა თავის მშვენიერ ბუნელობას...

არა, ეს არა!

ოქროსკულელება ფებოსის ეტლი...

არა, არც ეს! თოვლი, ღიზა!

სონეტი ფილიდას!

ფილიდას სონეტი დამიბრუნე

და რასაც მომთხოვ, იმას მიიღებ.

ლიზა: აჰა, აიღე

რაგნო: ამას რას ვხედავ! ფილიდა!

თრაკიის მეფის ასულს ცნობის ლაქა აქვს.

სად გაგონილა! ლიზა! ლიზა!

ჩემი პოეზია ნამცხვრების შესაფუთ პარკებად იქცა!

ლიზა: რაგნო, მიეგებე ღირსეულ სტუმარს!

სირანო: რა დროა ახლა?

რაგნო: ლიზა, რა დროა?

ლიზა: ექვსი სრულდება.

სირანო: ერთი საათი დარჩა!

რაგნო: ბრავო! მე საკუთარი თვალით ვიხილე...

სირანო: რა ნახე?

რაგნო: საოცარი თქვენი დუელი.

სირანო: სად.

რაგნო: მწუხრის ჟამს, გუშინ.

სირანო: აჰ, ეგ დუელი!

რაგნო: დიან, დუელი წარმოთქმული ნატიფი ლექსით!

რა ფინალი იყო!

„ბოლო ტაუბი – ჩხვლეტა, წერტილი!“

ბოლო ტაუბი – ჩხვლეტა წერტილი! მშვენიერია!

სირანო: რა დროა ახლა?

ლიზა: ხელზე რა დაგეპართათ?

სირანო: არაფერია, გაგიკაწრე.

ლიზა: გაკაწრულს არ ჰგავს. მატყუებთ.

სირანო: ჩემს ცხვირს შეხედეთ, მადამ!

როცა ვტყუი, ცხვირზე მეტყობა.

პაემანი მაქვს აქ დანიშნული

და ხელს ნუ შემიშლით.

რაგნო: არ გამოვა. პოეტები უნდა მოვიდნენ.

ლიზა: ჰო, საუზმე დაუგვიანდათ!

სირანო: როცა განიშნებ, ეგ პოეტები მომავლად.

რა დროა ახლა?

რაგნო: ათი წუთია უკვე შვიდის.

სირანო: საწერ-კალამი!

ლიზა: მობრძანდნენ შენი ტურტილიანი ამხანაგები.

ბირგელი ზოეტი: ჩემო ძვირფასო თანამოკალმევე!
მეორე ზოეტი: ზოეზის და კერძების მეფევე!
მესამე ზოეტი: ლექსის სურნელი სად მიმოფანტე!
მეოთხე ზოეტი: ფებოსის ცეცხლი გულის აფრქვევს შხეფებს!
მეხუთე ზოეტი: სამწარყულოს ნამდვილო ღმერთო!
ბირგელი ზოეტი: მოგესალმებით, შენ ერთადერთო!
რაგნო: სულის უნარია თქვენი დანახვა,
 ამდენი ხანი, მითხარ, სადა ხართ!
ბირგელი ზოეტი: ნელის ცინესთან ხალხის ბრბო იდგა.
 გზა იყო თითქმის გადაკეტილი.
მეორე ზოეტი: ტროტუარზე კი რვა კაცი ეგლო,
 უნძოდ, უქედოდ, თავგაჩეხილი!
ბირგელი ზოეტი: ამბობენ, ასი ერთმა დაჯაბნა.
 არა, ზეკაცი იქნებოდა იგი ნამდვილად...
მეხუთე ზოეტი: ას კაცს სხვა როგორ აჯობებდა ასე ადვილად?
მეოთხე ზოეტი: ამ ჩვენს საუბარს საუზმეც კი დაამშვენებდა.
რაგნო: ერთი რეცეპტი გაფრითმე ლექსად –

ვით მოვამზადოთ ნუშის ტორტალეტი:

მსგერბლი გაიღეთ, კვერცხი აიღეთ,
 კარგად ათქვიფეთ,
 შექმდე შაქარი, როგორც წამალი,
 მიმოაფრქვიეთ,
 თქრის ლიმონი, როგორც დემონი,
 შიგ ჩააწურეთ,
 მიმოასხურეთ, კარგად არწიეთ
 და ტორტალეტად გადააქციეთ.

სიზანთ: ისე ბეგნია და ისე ცოტა ახლა სიტყვები,
 გული საგნება და ნმამაღლა გერ გესიტყვები.
 ფიქრში ბარათი უამრავი მომიწერია,
 მაგრამ ფურცელზე გადმოტანა თურმე ძნელია.
 მე სიტყვებს ვეძებ, ეს სიტყვები ჩემთვის მოაქვს ქარს.
 რატომ მიყვარხარ? რისთვის მიყვარხარ? რატომ მიყვარხარ?
რაგნო: უდრან ქურაში, თითქოს ბურანში,
 ააგიზგიზეთ ცეცხლის ღადარი,
 და დაბრაწული ტორტალეტიც
 უკვე მზად არის.

ლიზა: ვინ ვისმენს? ვერ ხედავ, ჭამენ!

რაგნო: ჭამენ?

პირველი პოეტი: ლექსი დამთავრდა? მაშინ, ბრაფო!

პოეტები: ბრაფო! ბრაფო! ბრაფო!

პირველი პოეტი: მშვიდ პოეტს ფუნთუშა მიმზერს
მშვენიერი ნუშის თვალებით.

მეორე პოეტი: ვინ იფიქრებდა, პოეტს ქნარი დააპურებდა?

სირანო: რაგნო, მომაშორე ეგ პოეტები!

რაგნო: ბატონებო, აქეთ მობრძანდით.

სირანო: უსაშველოდ ბედნიერი ვარ, რომ გავაგნენდი
და ისურვე ჩემთან შეხვედრა.
მონვედი, რათა მითხრა, მითხრა...
რა უნდა მითხრა.

როქსანა: მადლობა. ამით მინდა დაგიწყო.

ამაყი გრაფი, ვისაც წუსეღ დაშნით შეეხა

და დაამარცხე, იყო ის კაცი...

ვიწედაც ერთი გავლენიანი პიროვნება,

ჩემდამი ტრფობით გაგიჟებული...

სირანო: დე ვიშე ამბობ?

როქსანა: ჩუ! ცდილობს ჩემს დაქორწინებას.

სირანო: რა უცნაური დუელი იყო!

თურმე ვიბრძოდი შენს დასაცავად.

მეგონა, ჩემს ცხვირს ვეცი პატივი,

რადგანაც ცხვირი მისხენა ავად.

როქსანა: კარგი, გვეყოფა,

გახსოვს, ტბის პირას ვთამაშობდით ჩვენს ბავშვობაში.

სირანო: ყოველ გაზაფხულს ჩამოდიოდი ბერჟურაკში.

როქსანა: შენ ლერწმისაგან დაშნას თლიდი...

სირანო: შენ გვირგვინს წნავდი ყვავილებიდან...

როქსანა: რამდენს ვცელებდით,

შენზე ერთგული არაგინ მყავდა,

მაშინ ყველაფერს მისრულებდი,

რასაც ვნატრობდი. ახლა...

სირანო: რა მოკლე კაბით დადიოდი, მადლენს ვეძახდი.

როქსანა: მოკლე კაბით... არ მისდებოდა?

სირანო: ვისდებოდა.

როქსანა: გახსოვს, შექმთხვევით ხელს თუ იტკუნდი,
ჩემთან მორბოდი, სისხლი მომდისო,
მეც დედასავით დაგტუქსავდი:
ეს რა არის?! დაიკაწრე? – არა გრცხვენია?
დამანახე!!! ეს რა არის? ამ ხნის კაცს
არა გრცხვენია? რა დაგეძმართა?

სირანო: არაფერი. დედობრივი მზრუნველობა ისე ტებილია.
შენ ის მითხარი, რა უნდა გეთქვა.
რატომ ვერ ბედავ...

როქსანა: მიყვარს, მიყვარს.... მიყვარს....

სირანო: ჰო....

როქსანა: მან ეს არ იცის.

სირანო: ჰო....

როქსანა: ჯერ არ იცის. მალე გაიგებს.

სირანო: ჰო....

როქსანა: ვგრძნობ, რომ მასაც ვუყვარვარ,
შორიდან მეტრფის, იტანჯება,
თქმას ვერ მიბედავს.

სირანო: ჰო....

როქსანა: ტუჩებზე ვხედავ მთროლოვარე სიტყვას –
მიყვარხარო,
ხმას კი ვერ იღებს. ვერ მიბედავს.
როცა შეხედავ, წამსვე მისვდები, რომ ჭკვიანია.
თანაც როგორი ამაყია, ღირსებით საფხე.
რომ იცოდე, რა მამაცია... თქვი, თქვი რამე...

სირანო: როქსანა...

როქსანა: იცი, რა ლამაზია?

სირანო: ლამაზი?!

როქსანა: ერთადერთხელ ვნახე...

სირანო: ვინ?

როქსანა: გუშინ, სპექტაკლზე, ისიც შორიდან.
მოკლედ, შეყვარებული ვარ...

სირანო: როგორ, არც კი გისაუბრიათ?

როქსანა: მხოლოდ თვალებით.

სირანო: მაშ რა იცი...

როქსანა: ამბობენ. მასზე ბევრ რამეს ამბობენ.

სირანო: კადეტია?

როქსანა: გვარდიელია.

სირანო: რა ჰქვია?

როქსანა: ბარონი კრისტოიან დე ნევილეტი... შენს ლეგიონშია.

სირანო: ასეთი ჩვენთან არაფინაა.

როქსანა: დღეს მიიღეს...

სირანო: ჩემო ბავშვობის მეგობარო, შენ ის არა ხარ,

ვისაც ნიბლაგდა მჭევრმეტყველება,

ნატიფი სიტყვა, სხარტი გონება.

ერთიც ვნახოთ და მას არც ერთი არ გააჩნია...

როქსანა: ანტიკურ გემოს ჰგავს, რომ იცოდე, რა ლამაზია...

სირანო: რამდენიც გინდა იმდენია ლამაზი ბრიყვი.

როქსანა: არა, მე ვიცო, ლამაზ სსეულში

ვერ იქნება მახინჯი სული.

სირანო: ვაითუ ცდები.

როქსანა: მაშინ მოგვკვდები.

სირანო: ამისთვის მინმე, რომ ეგ მითხრა?

არ ვიცო, მადამ, რით შემიძლია დაგეხმარო!

როქსანა: მშვიდობით...

სირანო: როქსანა... კარგი, ხე!

ვიმეგობრებ იმ შენს ბარონთან.

როქსანა: ჩემი გულისთვის დაიფარავ განსაცდელისგან?

სირანო: ჰო...

როქსანა: მქონდეს იმედი?

სირანო: ჰო...

როქსანა: ესე იგი კრისტოიანის მეგობარი ხარ.

სირანო: ჰო...

როქსანა: შემპირდი, რომ მას ყველა დუელს აარიდებ ჩემი

გულისთვის.

სირანო: ჰო...

როქსანა: უთხარი, წერილები მომწეროს.

სირანო: რა?

როქსანა: წერილები მომწეროს.

სირანო: ამას ვპირდები.

როქსანა: ანლა წაგედი... ჰო მართლა...

წუნანდელი დუელის ამბავი რომ არ მიაძბე,

ას კაცს მოერიე, ჩემო მეგობარო...
 რა მამაცი ხარ... უშიშარი...
 უთხარი „წერილები მომწეროს...“
 ას კაცთან გამკლავება როგორ შესძელი...
სირანო: დღეს ბევრად მეტი რამ შეგძელი...
სირანო: უსაშველოდ ბედნიერი ვარ... რომ... გავახსენდი...
 და... ისურვე... და... მოხვედი, რათა მიიხრა...
 როქსანა!!!
რაგნო: მუსიე ლებრე, აქეთ!
ლე ბრე: სირანო, როქსანას შეხვდი?
 და გითხრა, რომ არ უყვარხარ!
კარბონი: აი სად ყოფილა! ჩვენი გმირი!
 ყველაფერი მიაძებს...
 სამიკიტნოში ვნივართ ყველანი.
 აქვე, პირდაპირ.
 წამო, აღვნიშნოთ ეგ გამარჯვება.
გვარდიელი: ბიჭებო, აქ არის! ხალხი დაგეძებს...
 ქუჩა სასყა ხალხით, ეტლებით...
კარბონი: არ მომყვება. რაღაც საშინელ გუნებაზეა!
რაგნო: ბატონებო, თქვენ ყველანი გასკონელები ბრძანდებით?
კადეტები: ვახლავართ!
რაგნო: ჩემი საკონდიტრო! შევიძლიათ სულ დაღეწოთ!
გვარდიელი: ნეტავ გუშინდელი ამბავი ვინ მოაწყო.
გვარდიელი: ჰურცოვმა დე გიმმა!
დე გიში: ეს მე ვიყავი! აქ რაღაც ყარს!
 მე დავაფაღე, დაესაჯათ ერთი თავხედი ფსევდო პოეტი!
 მწარე პასკვილი ვინც მომიდგნა თავისი ქკუით.
 დაახ, ეს მე ვიყავი, აბა ჩემს სელთათმანს სომ არ
 ვავსვრიდი?
 თჰო, გმირებიც აქ ყოფილან! მუსიე დე ბერჟერაკ,
 ის მითური გუშინდელი თქვენნი ქმედება,
 ხალხში უკვე იგავად დადის. ასი კაცი...
 გმირი ყოფილხართ. თუ პოეტი ხართ?!
სირანო: თავისუფალი კაცი ვახლავართ!
დე გიში: თავისუფალი? ეს მოდაშია?
ლე ბრე: რა გნებავთ, მუსიე დე გიში?!

დე გიში: მე ვიფიქრე, თუ პოეტი ხართ,
ჩემს კარზე სომ არ მივიწვიოთ?

სირანო: თავისუფალი კაცი განლაგართ!

დე გიში: გუშინ კარდინალი რიშელიე, სნვათაშორის ბიძაჩემი,
კარგად გაართეთ. სიამოვნებით გაგიწევდით რეკომენდაციას.

ლე ბრე: არა.

დე გიში: გაფიქრე, ხუთაქტიანი პიესა დაგიწერიათ,
მთლიანად ლექსად.

ლე ბრე: ვერ წარმოიდგენთ, რა წარმატება ექნება,
ეგ პიესა რომ სადმე დაიდგას...

დე გიში: თუ ასეა, პიესა უნდა მიუტანოთ.

ლე ბრე: სიამოვნებით!

დე გიში: კარდინალი მკაცრი კრიტიკოსია.
რამეს აუცილებლად შეგისწორებთ.

სირანო: არა. არაფის მივცემ იმის უფლებას,
შეცვალოს მძიმე ანდა წერტილი.

დე გიში: ამპარტაგანი ყოფილხართ!

სირანო: სწორად შენიშნეთ!

დე გიში: და ეს ამპარტაგანი პოეტი მსახურობს
იმ გიჟ და გადარეულ გასკონელებს...

სირანო: დიან. გიჟი და გადარეული გასკონელები.

კარბონი: სირანო, დაგვდეთ პატივი,
გააცანით გრაფს ჩვენი თავი.

სირანო: სიამოვნებით.

მუსიკ დე გიში, გთხოვთ იცნობდეთ
კარბონ დე კასტელ ჟალუს
უშიშარ გვარდიელებს.
გვიცნობდეთ და იცოდეთ,
ჩვენს სხეულს და სულს
რა ძალა აძლიერებს.

ძარღვებში გვიდუღს ცისფერი სისხლი,
გასკონელები ვართ ცოტა ფიცნი,
თავმომწონენი ღირსების გერბით,
მოვდივართ სიკვდილ-სიცოცხლის გვერდით.
ფათერაკების მაძიებელნი,

მარადღაჲს ბედის მადლიერები.
ხანდახან მშვიდი, ზომიარე მეტად,
ხანდახან ცოტა კადნიერები.

შეუცნობადნი და ძლიერები.
დიან, ეს ჩვენ ვართ –
კარბონ დე კასტელ ჟალუს
შეუბოგარი გვარდიელები.

ლოცვის დროა!

ბრძოლის შინი გგეღავს, მოგება გვათრობს,
ცხარე ბრძოლაც კი გგნებღავს და გგართობს.
დიან, გიჟები, შერეკილები,
სახელს დავიცავთ რკინის კბილებით,

ულვაშები გვაქვს ანგორის კატის,
წეროს ფენები, არწივის თვალი.
ჩვენს გამომწვევ და მომხიბვლელ მზერას
ვურ უძლებს ქვეყნად ვერც ერთი ქალი.

აფეთქებული დენტის კასრები,
ჩვენ ვართ ღირსების ჯარისკაცები.
დე გიში: ფრთხილად! აქ რაღაც ყარს! გზა!
მაშ ეს ქედმაღალი ბატონები ყოფილან
ის სახელოვანი გვარდიელები!
თქვენ კი, მუსიე, დონ კინტი ხომ წაგიკითხავთ?
სირანო: დიან! და ქედს ვიხრი მონეტიალე რაინდის წინაშე.
დე გიში: ქარის წისქვილების ამბავი გახსოვთ?
სირანო: თავი მეცამეტე!
დე გიში: ანუ იცო, რა გემართება,
თუ შეები ქარის წისქვილებს...
რომელთა ფრთებსაც...
სირანო: იქით რომ ტრიალებენ,
საითაც ქარი დაუბერავს!
დე გიში: რომელთა ფრთებსაც

შეუძლია ძირს დაგანარცხოს,
და სხვათაშორის, ლაფში აღმოჩნდე...

სირანო: ანდა პიროქით,
მაღლა, ზეცაში აგისროლოს,
მთვარეზე მოხვდე
და მოუწვდომელ ოცნებას მისწვდე.
მწვედობით, მუსიე!

დე გიში: აკი ვამბობდი, აქ რაღაც ყარს.

ლე ბრე: ყველგან შარს ეძებ?!
რატომ, რატომ! გამაგებინე?!

სირანო: მომწონს.

ლე ბრე: არა, ზედმეტი მოგივიდა.
სჯობს, გუშინდელი ამბავი გვიამბო.

სირანო: კარგი! სიამოვნებით.

კრისტიანი: კაპიტანო, რა გაგაკეთო, რომ პოლკში კარგად
მიმიღონ.

კაპიტანი: უნდა იბოგო ვინმე, შენზე ძლიერი და შეებრძოლო.

სირანო: ამბავი ასე იყო: წაგყდი მარტო. გიცოდი,
იქ მთელი ხროვა შელოდებოდა.
ცაზე ეკიდა საფე მთვარე და არემარეს ანათებდა.
სად იყო, სად არა, presto, ღრუბელი გაჩნდა
და ციურ მნათობს გადაეფარა.
ღამე ჩამოწვა ისეთი ბნელი,
რომ არაფერი მოჩანდა...

კრისტიანი: ცხვირწინ!

სირანო: ეს ვინ თხერია.

გვარდიელი: ანალია. დღეს მიიღეს.

სირანო: რა ჰქვია.

კარბონი: ბარონი კრისტიან დე ნევილეტი.

სირანო: აჰ ეს არის!. რას ვამბობდი... სიბნელე იყო ისეთი ავი,
შეშინებული მივდიოდი, არ მიმეხალა რამეზე...

კრისტიანი: ცხვირი!

გვარდიელი: ამასთან ცხვირზე ლაპარაკი არ შეიძლება!

სირანო: არა, მუსიე, *თავი!*

ბოლოს და ბოლოს მიგაღწიე ნელის კოშკამდე,
თავს ვიმხნეებდი, „მოინადლო აქ უნდა ვალი...“

და გავიქნიე სიბნელეში მე ჩემი...

კრისტინი: ცხვირი!

კარბონი: სჯობს, სხვა ვინმე აირჩიო, ბარონ!

სირანო: *ხმალი!* და ამის შემდეგ აირია ერთმანეთში წყცა და მიწა.

კრისტინი: ისევე, როგორც პირი და ცხვირი!

სირანო: მართლ დაგვტოვეთ! გაღით ყველანი!

კარბონი: ახლა შენს თავს თვითონ მიხედე.

სირანო: მოდი აქ!

კრისტინი: შენ თვითონ მოდი... სწრაფად, ლოდინი არ მიყვარს.

სირანო: მოდი, უნდა გადაგეხვიო! მე მისი ბიძაშვილი ვარ!

კრისტინი: ვისი?

სირანო: როქსანასი.

კრისტინი: ესე იგი იცით, რომ...

სირანო: ვიცი.

კრისტინი: მასაც ვუყვარვარ?

სირანო: ფროთილად.

კრისტინი: მაბატიე, სირანო.

სირანო: როქსანა წერილს ელოდება.

კრისტინი: წერილს? ბრძოლაში უკან არ დაგიხევე, ქალებთან...

სირანო: რა?

კრისტინი: სიყვარულზე ლაპარაკი არ მქნენსება.

სირანო: მე მქნენსება!

კრისტინი: მაგის უნარი მე რომ მომცა...

სირანო: ...ან მე მომცა ეგ გარეგნობა.

სორანო: როქსანას იმედს ვერ გაფუცრუებ.
 მე მოგცემ სიტყვებს,
 შენ კი მომცემ შენს გარეგნობას!
 ჩვენ შევერთდებით და ოცნების გმირიც გამოვა.

კრისტინი: ეგ როგორ.

სირანო: ერთად ვიქნებით მისი მიჯნური.
 თქვი, თანახმა ხარ?
 ჩემი სული, შენი სხეული!

კრისტინი: სირანო!

სირანო: თქვი, თანახმა ხარ?

კრისტინა: კეშინია!

სირანო: მთავარი გმირი შენ გახდები, შენ იმოქმედებ,
მე კი შენს ჩრდილში მოარული ვიქნები ღანდი,
მჭკვრემეტყველებით დავამშვენებ მაგ სილამაზეს.
თქვი! თანახმა ხარ?

კრისტინა: თანახმა ვარ!

-----რა გააკეთე!

-----რა გააკეთე!

-----რა ჩაიდინე!

სირანო: და რა გაგაკეთო, ვიყილიო ვინმე მფარველი?
თუ, რა თქმა უნდა, მფარველობა თვითონ ინება.
მის წინ ვისახო, გაგადმერთო მისი სახელი,
ხრიკით, ლაქუცით, გამოვტყუო ავლადიდება?!

No, grammercy! დიდი მადლობა, მე ეს არ მინდა!
მხურს ვიყო მხოლოდ საკუთარი თავის იმედად.

სხვებს დავემსგავსო? ვინც ნოტბას ასნამს უძლიერესთ ამა
ქვეყნისა,
მასხარად ვიქცე, თუ წყალობა მათი მედინსა.
უნდა ვისწავლო თრპირობა, გაყვე დინებას
და გავიცინო, როცა სულაც არ მეცინება?!

No, grammercy! დიდი მადლობა, მე ეს არ მინდა!
მე მინდა დაგრჩე საკუთარი თავის იმედად.

ფეჩქვემ გავეგო, სასაცილო ძლიერ კაცუნებს,
მათი გაგლენა და სიმდიდრე მე ვერ მაცდუნებს.
გადმერთებ მხოლოდ სილამაზეს, მოგვედები მისთვის,
მადრიგალი აფრას ბერავს გაშლილი ზღვისთვის.

დამბალ ჭაობში ყოფნას სული ვეღარ აიტანს.
No, grammercy! დიდი მადლობა, მე ეს არ მინდა!
მიყვარს ოცნება, ერთგულება, თავისუფლება,
ნუთუ რაიმე შეედრება ამ ფუფუნებას?!

ანდა სონეტებს, სადაც ფრთებს უღის ჩემი ზმანება,
განა გაზეთის რეცენზია დაეხმარება?!

გამოვიცვალო?! გადაგკეთდე?! გაფჩნდე თავიდან?
დიდი მადლობა, მე ეს არ მინდა!

ადრე თუ გვიან გვავიძულებს მაინც ცხოვრება
კეისარს მივცეთ კეისრისა – წესია წმინდა.
წუედმეტს ნუ მომთხოვთ, სულს ვერ დავთმობ, ჩემი მე
მქონდეს!
No, grammarcy! დიდი მადლობა, მე ჩემი მინდა!

წერილები: წერილი ბირგელი მადლენ რობენს.
სულს აწერს ბარონი კრისტიან დე ნევილეტი!
წერილი მეორე!
წერილი მესამე.
წერილები. დღეში ორჯერ, ზოგჯერ სამჯერ!

დე გიში: მოგედი, რათა დაგემშვიდობო.

როქსანა: სადმე მიემგზავრებით?!

დე გიში: ომში მივდივარ, ამაღამ.

აღყაში უნდა მოგაქციოთ არასის ცინე,
ასე გვებრძანეს.

როქსანა: ომში მიდინართ?

დე გიში: ვგონებ, ჩემი გამგზავრება სულ არ გადარდებთ.

როქსანა: არა, თქვენ ცდებით!

დე გიში: გული მიკვდება, როდის გნახავთ არაფინ იცის.

აღბათ გაიგებდით,
გვარდიელების პოლკს ვმეთაურობ.
გვარდიელები მიმყავს არასში.

როქსანა: ჩემს ბიძაშვილზე გადაწყვიტეთ შურისძიება?!

დე გიში: მშვენიერი ქალბატონი მის მხარეზეა?

როქსანა: არა!

დე გიში: მაშ რატომ დადონდით?

როქსანა: ჩემთვის ძვირფასი ადამიანი ომში მიდის.

დე გიში: როქსანა!

როქსანა: ხალხი გვიყურებს!.

თქვენ ეს მითხარით,
 როგორ აზივართ სირანოზე შურისძიებას?!
 ალბათ გგონიათ თქვენი წაყვანით
 რამეს დააკლებთ...
 არა, პირიქით, პატივად ჩათვლის.
 ვითხრათ, შური როგორ იძიოთ?!
 ის და მისი გვარდია აქ დატოვეთ,
 არ წაიყვანოთ!
 ეს დაამცირებს მის სიამაყეს.
 შურისძიებას მე ასეთს ვხედავ!
დე გიში: თქ, ეს ქალები! რამ მოგაფიქრათ!
 აი აქა მაქვს ქაღალდები. ბრძანება ჯერ არ გამოცია!
 ყველა წამოვა თქვენი, გასკონკლთა გვარდიის გარდა!
 ამ ფურცელზე ხელს არ მოვაწერ!
როქსანა: ამ ფურცელზე ხელს ვერ მოაწერთ!
დე გიში: როქსანა!
როქსანა: ხალხი გეყურებს!
დე გიში: ქალბატონო, თქვენს ჭკუაზე ხშირად ათამაშებთ
 ადამიანებს?
როქსანა: არც ისე ხშირად...
დე გიში: როგორ მიყვარხარ, როქსანა!
 მისმინე! ამაღამ! მართალია, არასისკენ უნდა დაგიძროთ,
 მაგრამ დილაზე გადავდებ წასვლას.
 კაპუცინთა მონასტერში დაგველოდები. იქ გეახლება.
 დილით კი უნდა გამოიშვა, ჩემი მშვენიერო.
როქსანა: მე ახლავე გიშვებთ!
დე გიში: რატომ?
როქსანა: ასე მოქცევა არ გეკადრებათ.
დე გიში: ეს ყველაფერი, რაც ჩემს თავს ხდება,
 ნიშანია სიყვარულისა?!
როქსანა: დიან, ნიშანია სიყვარულისა.
სირანო: მოვედი, რათა როქსანას ვკითხო...
 კვლავ გზნებით გიყვარს შენი რჩეული?
 თუ იმედი გაქვს გაცრუებულნი?!
როქსანა: ჰო, გზნებით მიყვარს! ლამაზია, ძალიან მომწონს!
 რომ იცოდე, რა წერილებს მწერს!

სირანო: მართლა?

როქსანა: ისე ბევრია და ისე ცოტა ახლა სიტყვები,
გული საფსება და ხმაბლდა ვერ გეხსიტყვები.
ფიქრში ბარათი უამრავი მომიწერია,
მაგრამ ფურცელზე გადმოტანა თურმე ძნელია!

მე სიტყვებს ვეძებ, ეს სიტყვები ჩემთან მოაქვს ქარს,
რატომ მიყვარხარ! რისთვის მიყვარხარ, რატომ მიყვარხარ!
მითხარი ასე ოდესმე დაწერ?

სირანო: რაო, რა მინდაო?

როქსანა: არ გინდა რა, ეგ ირონია.
რა გჭირთ ამ კაცებს, ვერ იჯერებთ,
რომ ლამაზი შეიძლება ჭკვიანიც იყოს!
პოეზიის მეფეა! ნამდვილი ღმერთი!

სირანო: არა, რა ღმერთი...

როქსანა: ჩემთვის არის! წადი, გამოიცვალე!

სირანო: წაველ, გამოვიცვლი.

როქსანა: ხო, მართლა, ამ სადამოს კრისტიანს ვსვდები.
მინდა შეხვედრა ასე მოვაწყო, არც წერალები,
არც მოფიქრებული ფრაზები!
მხოლოდ ის მითხრას, რასაც იგრძნობს!
ოღონდ ეს ჩვენი საიდუმლოა, ნურაფერს ეტყვი!

სირანო: კრისტიან. მოდი, მოგეშადლო.

კრისტიანი: არა. აღარ მინდა სიყვარული სხვისი სიტყვებით
და სხვასთან ერთად. ყველაფერს თვითონ გავაკეთებ.

სირანო: ღმერთმა ხელი მოგიმართოს.

როქსანა: ა, ეს თქვენა ხართ? რა სადამოა...
თქვენი სიტყვები მომენტრა!
აბა დაიწყეთ! ჰო, გისმენთ, დაიწყეთ!

კრისტიანი: როქსანა, მე თქვენ მიყვარხართ!

როქსანა: ცოტა არ იყოს, ბანალური დასაწყისია...

კრისტიანი: იცით, როგორ მიყვარხართ?!

როქსანა: როგორ?

კრისტიანი: ძალიან...

როქსანა: ძალიან?.. როგორ? მაგ სიყვარულზე მესაუბრეთ!

კრისტიანი: როქსანა, შენც ხომ გიყვარვარ...

როქსანა: რა თქვით?...

კრისტინი: ხო, გიყვარვარ!

როქსანა: კრისტინ, რა გჭირთ?

ნუთუ სიყვარულს დაელოა

სათქმელი, ლექსი, სოტბა, დიდება.

სად გაქრა უცებ სიტყვაკაზმული,

ტკბილმოუბარი მეტყველება?!

როგორ შეგობყროთ სიყვარულმა,

არ გსურთ მიაბზოთ?

კრისტინი: როგორ შემიბყროთ?!

როქსანა: მიდით! მიდით! გზა მიეცით ვნების ნიაღვარს!

კრისტინი: მე თქვენ მიყვარხართ!

როქსანა: მერე?!

კრისტინი: საკმარისი განა არ არის?

როქსანა: საკმარისი? მხოლოდ ეს?! არა!!!

კრისტინი: კარგი, მაშინ დავიწყით!

როქსანა, მე თქვენ მიყვარხართ! ასე?

არა, კი არ მიყვარხართ, გეთაყვანებით! ასე?!

როქსანა: რა გინდა?

კრისტინი: არ ვიცი.. ისე მიყვარხარ,

მეტყველების უნარი გაქრა.

როქსანა: სამწუხაროა, რადგან თქვენი მომნიბგლელობა

თან გაიყოლა! გემშვიდობებით!

კრისტინი: როქსანა...

როქსანა: მშვიდობით!

კრისტინი: მშვიდობით, მადამ!

როქსანა: ისე ბევრია და ისე ცოტა ანლა სიტყვები,

გული საფსუა და ხმაძალლა ვერ გკისტყვები.

ფიქრში ბარათი უამრავი მომიწერია,

მაგრამ ფურცელზე გადმოტანა თურმე ძნელია.

მე სიტყვებს ვეძებ...

რატომ მიყვარხარ... გემუდარები, ხმა ამოიდე...

კრისტინი: როქსანა, მე თქვენ...

როქსანა: გიყვარვარ, უკვე ვიცი!

კრისტინი: არა, მე თქვენ...

როქსანა: მეთაყვანები. ეგეც ვიცი! ღადით აქედან!

მეორე მოქმედება

კრისტიანი: სირანო, დამკნმარე, მიშველე!

სირანო: მე?

კრისტიანი: ის თუ დაგკარგე, თავს ნამდვილად არ ვიცოცხლებ!

სირანო: დაკარგე? მე რა გქნა?

კრისტიანი: არ ვიცი.

სირანო: აკი არ გინდა სიყვარული

სხვისი სიტყვებით და სხვასთან ერთად?!

გსურდა უჩემოდ საუბარი? მაშ კსაუბრე!

კრისტიანი: მიშველე რამე! გადამარჩინე!

სირანო: ღამეა ბნელი...

კრისტიანი: მერე?

სირანო: შენ აქ დადგები, აივანთან.

მე კი აქვე, ჩრდილში ვიქნები

და ჩემს ნათქვამს გაიმეორებ.

კრისტიანი: კი მაგრამ...

სირანო: სხვა არაფერი არ გავიგონო! დაუძახე.

კრისტიანი: როქსანა!

როქსანა: ვინ მეძახდა?

კრისტიანი: მე ვარ. მინდოდა რაღაც მეთქვა.

სირანო: კარგია, ხმადაბლა, მშვიდად ილაპარაკე.

როქსანა: რა უნდა მითხრა, სიყვარული გავნელებია!

კრისტიანი: *სირანოს*/ ღმერთო ჩემო, თ, როგორ ცდები!

ამ გრძნობას ეთქმის უფრო მეტად მოძალებული.

როქსანა: მშვენიერია! მაგრამ საუბრობ უცნაურად გაუბედავად.

დროდადრო თითქოს რაღაც ბორკავს თქვენს წარმოსახვას.

ნაწყვეტ-ნაწყვეტ მიგზავნით ფრაზებს!

სირანო: *კრისტიანს*/ ხელს ღამე მიშლის...

სიტყვები გზას ვერ მიიკვლევენ ამ სიბნელეში.

როქსანა: თუკი ასეა, ჩემი ნათქვამი რატომ გესმის ასე

ადვილად?

სირანო: მე გულით ვისმენთ, ქალბატონო,

თქვენ ისმენთ ყურით.

მე უფრო ძნელად ვარჩევ რითმებს,

თქვენ კი – მარტივად...
აქედან მიჭირს გრძნობის ახსნა,
და ვექებ სიტყვებს.
როქსანა: რაღაც ვერ ვატყობ,
ამ ბოლო დროს გაგიადვილდათ.
დაბლა ჩამოვალ...

სირანო: არა!

როქსანა: არა? რატომ?

სირანო: საოცარია ახლა ეს წამი,
რადგან გული გულთან საუბრობს.
დამალულია თვალისგან თვალი,
რომ ჩვენ ერთმანეთს უკეთ გაგუგოთ.

როქსანა: უკეთ გაგუგოთ?!

სირანო: ო, რა კარგია აქ ასე ყოფნა –
თან დაფარული, თან გამხელილი.
ვდგავარ უფორმო, შავი აჩრდილი –
სიყვარულისგან გზააღცენილი.

ო, რომ შემიძლოს ვითხრა, რასაც ვგრძნობ...

როქსანა: მითხარი!

სირანო: ასე არასდროს ამონეთქილა გულიდან სიტყვა.

როქსანა: ხმაც შეგეცვალა!

სირანო: ჰო, შემიცვალა. ეს ნაწი დამე ისე ბნელია,
მაძღვეს უფლებას, ერთხელ მაინც ვიყო, ვინცა ვარ.
თუმცა რას ვამბობ... სიბნელეში უფრო ძნელია
მხოლოდ სიტყვებით დაგაჯერო, როგორ მიყვარხარ...

როქსანა: ძნელია? სადა ხარ!

სირანო: დიან, ძნელია... გულანდილობა,
გამიქრა შიში, რომ დამცინებ...

როქსანა: დაცინებ? რისთვის?

სირანო: სიგოჟისთვის, გულის რომ ვმალავ ლამაზ სიტყვებში.
აი ვარსკვლავი, სანატრული, რა შორია ჩემგან იქამდე.
ხელის გაწვდენას ვერც კი ვაგებდავ...
შეიძლება მასხრად ამიგდოს და ვწყვეტ სიტყვებს,
ულამაზეს მინდვრის ყვავილებს...

როქსანა: ეგ თაიგული მშვენიერია!

სირანო: ჰო, მაგრამ ქარში სულ დამეფანტა.

სამაგიეროდ, ჩემს ვარსკვლავს მივწვდი.

როქსანა: იმ ლამაზ სიტყვებს რა დაემართა?

სირანო: ნუთუ ვერ ხვდები, წერილების ფურცლებზე იწვის...

მე ყველა სიტყვას დავიფიქვებ,

რა საჭიროა აქ სიტყვები. ზედმეტია.

სიტყვა ყალბია...

როქსანა: ყველა სიტყვა ნუთუ ყალბია?

სირანო: სიყვარულში სიტყვა კარგავს თავის შინაარსს.

როცა ნამდვილი სიყვარულის დადგება უამი,

ოდესმე ყველას დაუდგება ასეთი წამი,

მაშინ მივხვდებით, სიტყვა ფუჭია,

გრძნობა გონებას არ ემონება.

დასანანია, თუ ვინმეს ასე არ ეგონება.

როქსანა: ჩვენ თუ ოდესმე დაგვიდგება ასეთი წამი,

მაინტერესებს, რომელ სიტყვებს იზედმეტებდი?

სირანო: ნებისმიერს. ყველას ერთად მოვაგროვებდი.

არავითარი თაიგული. სადმე ერთად შევინახავდი!

მიყვარხარ და გონება აღარ მჭირდება.

ახლა სივითე მუუფლება.

თავის მითოკვა, დამიჯერე, გამიჭირდება!

მხოლოდ სიჩუმეს შეუძლია გრძნობას იცავდეს.

მხოლოდ სიჩუმე თუ დაიტევს, რაც განვიცადე.

როქსანა: რატომ გაჩუმდი. გეყვარები, მელაპარაკე!

დამიჯერე, ეგ ნამდვილი სიყვარულია.

სირანო: ჰო, რა თქმა უნდა, სიყვარულია,

სივითა და ეჭვებით სავსე,

ვიღაცა იტყვის – ეგოიზმია...

როქსანა: არა, ნამდვილად არ არის ასე.

სირანო: სიყვარული ხომ თავგანწირვაა,

სხვისთვის განცდილი გულის ტკივილი.

ჩემთვის უდავოდ მსხვერპლშეწირვაა,

შენთვის...

როქსანა:უბრალოდ ერთი ღიმილი.

სირანო: ამ ღიმილისთვის ღირს სიცოცხლე და ღირს

სიკვდილი...

თუ შენ იქნები ბედნიერი – სხვა გააღმერთო,
 ოღონდ მამყოფე შორიასლოს ჩემი ტკივილით.

როქსანა: დე, ნუ გაფიქვებ, ამ გრძნობისთვის რა გააკეთე?!

სირანო: ნეტავ თუ გქმის, ჩემი გული როგორ სძაპრობს
 ან აქ რა ხდება, ამ იდუმალ და ბნელ დამეში?
 აცნობიერებ, რომ სიტყვებით აღარ ვსაუბრობთ?!
 აცნობიერებ, რატომ ვიდგას ცრემლი თვალებში?!
 ეს ბნელი დამე მეტისმეტად მშვენიერია,
 რადგან ეს მე ვარ და შენ მე მისმენ...
 თავს რად იტყუებ? მიპასუხე... ბედნიერი ხარ?
 რატომ არაფერს მეუბნები, ან როგორ ითმენ?!
 რა დაგეპართა? შორიდან ვგრძნობ, როგორ კანკალებ.
 დამის სიბნელე ვერ დამალავს ამ გაოცებას.
 ნუ შეეცდები და სიცივეს ნუ დააბრალებ,
 ნამდვილად ვიცი, მე შეკუთვნის ეგ გაჟრჟოლეება...

როქსანა: ჰო, მე ვკანკალებ და თან ვტირი! შენი ვარ, შენი.
 შენ გეკუთვნი და გპასუხობ, ბედნიერი ვარ!

სირანო: რადგან მე ვდგაგარ შენს წინაშე,
 მე მეუბნები, რომ ჩემი ხარ
 სამუდამოდ, მხოლოდ ჩემი ხარ...

არ მეშინია, დღეს სიკვდილიც არ არის ძნელი.

როქსანა: დიას, შენი ვარ! სამუდამოდ მხოლოდ შენი ვარ!

სირანო: ერთადერთი, რაც მინდა გთხოვო, ეს არის...

კრისტინა: ...კოცნა!

როქსანა: რაა?! რა მთხოვე?!
 უკან რა უცებ დაიხიე. სადა ხარ!

სირანო: ეს სიტყვა ისევს,
 კადნიერი სურვილი რჩება.
 შეგძლია, არ უპასუხო!

როქსანა: რატომ?

სირანო: გაჩუმიდი! ვიდაც მოდის. მგონი ბერია.
/კრისტინას/ ნუ ჩქარობ.

კრისტინა: რატომ? კოცნაზე უკვე თანახმა იყო!

ბერი: ერთ სახლს ვეძებ, სადაც ცხოვრობს...

კრისტინა: ჯანდაბა!

ბერი: მადლენ რობენი...

სირანო: ეგ იქ იკითხეთ, პირდაპირ...

ბერი: ღმერთმა დაგლოცოთ...

კრისტიანი: მიდი, კოცნაზე დაითანსმე!

სირანო: არა.

კრისტიანი: ადრე თუ გვიან...

სირანო: ჰო, ადრე თუ გვიან

მის ლამაზ ტუჩებს შეეხები.

სიგიჟეა, მაგრამ რა გაეწყობა!

როქსანა: ისევე აქა ხარ? რაზე შეგჩერდით?..

კრისტიანი: კოცნაზე. კარგი სიტყვაა...

სირანო: თუ ყველაფერი უკვე ითქვა, კოცნა რა არი:

დაბრუნებაზე ბეჭდის დასმა, ფიცის დადება,

წამიერის მარადისობად გამოცხადება,

ბეჭდის ფრთხილად უნაზესი ერთი შეხება.

საიდუმლოა, ბაგე ბაგეს ჩუმად რომ ამცნობს,

ამ წამისათვის, დამიჯერე, ყველაფერს დავთმობ.

როქსანა: ამ წამისათვის თ, მე მჯერა, ყველაფერს დავთმობ!

მაჩუქე ეგ ერთი წამი!

სირანო: მიდი, აძვერი!

როქსანა: ბეჭდის ფრთხილად უნაზესი ერთი შეხება...

სირანო: ადი, რას უცდი!

როქსანა: წამიერის მარადისობად გამოცხადება...

სირანო: ადი, რეგვენო! შე ჩერჩეტო!

კრისტიანი: როქსანა!

სირანო: რა უცნაურად მტკივა გული!

იქ სიყვარულის ზეიმი — მსურვალე კოცნა.

მე კი კარებთან ატუხული, მათნოვარს ვგაგარ,

თუმც იმ ნადიმში ნამცეცები ჩემთვისაც არი.

როქსანამ ჩემს გულს გაუღო კარი.

კოცნის სხვის ბაგეს, მაგრამ

ჩემს მიერ წარმოთქმულ ფრაზებს!

საჰაერო ბუშტი მჭირდება!

ბერი: არა, ნამდვილად აქ უნდა იყოს, მაღამ მადლენ რობინი.

სირანო: თქვენ იკითხეთ როლინი.

ბერი: მე ვთქვი რობინი. მადლენ რობინი!

როქსანა: რა ამბავია?

ბერი: წერილი მოვიტანე.

კრისტინი: რაა?

ბერი: დამაგალებს, სასწრაფოდ გადმოგცეთ. ერთმა ფრიად პატივცემულმა პიროვნებამ...

როქსანა: დე გიში!

კრისტინი: რა ნებაგს?

როქსანა: მამაო, იცით, რას მწერენ? „ქალბატონო, მოგესხენებოთ, კარდინალის სურვილი ბრძანებას ნიშნავს. ნუ ეცდებით, არ დამორჩილდეთ.

ვაგზავნი თქვენთან სათნოებით გამორჩეულ წმინდა მამას, რომელიც ადასრულებს ქორწინების საიდუმლოს თქვენთან სახლში.

კრისტინ ნევილეტი თქვენი მეუღლე უნდა გახდეს. ასეთია ნება კარდინალის. წყნად ნუ განარისხებით! გიდასტურებთ ჩვენს პატივისცემას, დიდი მოწიწებით...“ და ასე შემდეგ.

ბერი: მადლობა უფალოს, კარგი ამბავი მომიტანია.

როქსანა: რა კარგად მუხერხება წერილის კითხვა.

ბერი: ეს თქვენ ბრძანდებით?

კრისტინი: მე ვახლაგართ.

ბერი: თქვენ, შვილო ჩემო, ემორჩილებით თუ არა, რაც აქ წერია?

როქსანა: სხვა გზა არა მაქვს.

ბერი: დიდებულია.

როქსანა: სადაცაა, დე გიში მოვა. არ შემოუშვა, ვიდრე...

სირანო: გასაგებია.

ბერი: თქვენ, შვილო ჩემო, თანახმა ხართ...

სირანო: სადა ვარ... რომელი საათია? რა ქვეყანაა?

მუსიე დე გიში, დაგაგვიანდათ.

მათ უკვე ჯვარი დაიწერეს

დე გიში: რაა? თქვენ?! და ეეს?!

ყოჩად, ქალბატონო! საუცხოო საქციელია!

მადამ, დროა საქმროს გამოეთხოვით.

როქსანა: რატომ?

დე გიში: გვარდიელები არასში მიმყავს.

როქსანა: რომ არ მიდიოდნენ?!

დე გიში: ახლა მიდიან! აი, ბრძანება,

მას თქვენ წაიღებთ, ბართნ!

როქსანა: კრისტინ!

დე ვიში: მშვენიერი საქორწილო საჩუქარი გამომივიდა არა?
წავედით.

როქსანა: *სირანოს*/ შენი იმედი მაქვს.

შემპირდი, რომ არაფერი დაუშავდება.

სირანო: მაგის პირობა როგორ მოგცე.

იქ ხომ თმია.

როქსანა: შემპირდი, რომ შეეცდები.

სირანო: შეეეცდები.

როქსანა: ფრთხილად იყოს.

სირანო: კარგი!

როქსანა: და ხშირად მომწეროს.

სირანო: ამას გპირდები!

სცენა ხომალდზე/

კარბონი: გასკონელებო, არასისაკენ!

ბრძოლის ველზე/

ლე ბრე: ეს რა დღეში ვართ.

კარბონი: ნამცეცი საჭმელი აღარა გვაქვს!

ლე ბრე: დაღახვროს ეშმაკმა!

კარბონი: ჩჩჩ, გულში იფინე, ესენი არ გაადვიდო...

ძილში მაინც მოიკრიბონ ძალა.

ლე ბრე: დაისოცა ხალხი შიმშილით.

კარბონი: ჯანდაბა! ვინ ისვრის. ბიჭებს გამიღვიძებენ.

ჩუ, ჩუ, დაიძინეთ.

გვარდიელი: გააწყალეს გული, ისევე ისვრიან...

კარბონი: ლე ბრე, აღბათ სირანო დაბრუნდა.

ლე ბრე: მადლობა დმეროს. დაჭრილი ხარ?

სირანო: მგონი ჩვევად ექცათ, დილაობით მესროლონ და
ამაცილონ...

ლე ბრე: კარგი რა, უთენია გარბინარ. ხომ შეიძლება...

სირანო: რა ვქნა, შეგპირდი, ხშირად მოგწერს-მეთქი.

სახეზე ფერი არ ადევს და მაინც ლამაზია.

მისმა ქალბატონმა რომ იცოდეს, შიმშილით უკვდება...

ლე ბრე: დაიძინე, დროზე.

სირანო: არა, ისეც უნდა მივწერო.

ლე ბრე: წერილებისთვის შენი სიცოცხლე,

მიიხარო, რატომ უნდა გასწირო,

მადლობას გეტყვის მაგისტვის ვინმე?

არ დაიჯერო...

კარბონი: რას დაგეშვებავს, ეს რა ხდება,

სად გაქრა გასკონური ჩვენი ღირსება!

კადეტე: მუსიკა დე გიში მობრძანდა.

გვარდიელები: უუუუ!

სირანო: კეთილი იყოს მისი მობრძანება!

გვარდიელები: რა ჯანდაბა უნდა...

ჯაგშანზე მაქმანები ვადმოუფენია...

უგეც დიდი ვინმე ბრძანდება...

კარბონი: გასკონელებო!

სირანო: მოდი, შიმშილი არ შეგიძნელით.

ბანქო გაშალეთ! გააბოლეთ!

დე გიში: მოგესალმებით! ეს კაცი გამხდარა და

გამწვანებულა!

მეამბოხეთა ბანდა! ბატონებო, მე ყველაფერი გაგიგონე,

რასაც ახლა ჩემზე ამბობდით! თქვე ტყეში გაზრდილი,

პროვინციული ბარონებო! თქვენს მეთაურს ღანძღავთ!

არ მოგწონთ, არა, მუნარადზე ეს მაქმანები!

გასკონელივით ჩამოძინდილი ხომ არ ვივლი!

გუთნრა ახლა თქვენს კაპიტანს, დაგსაჯოთ ყველა.

კარბონი: არავის დასჯას არ ვაპირებ და სწავთაშორის,

მხოლოდ მეფის ბრძანებებს ვემორჩილები!

დე გიში: ვასაგებია! ყველას მოესხენება, თქვე როგორ ვიქცევი.

სირანო: თეთრი ბუმბულის ამბავი გინდათ გვიამბოთ?

დე გიში: საიდან იცით?!. უგ ასე მოხდა:

შეტუკვავზე რომ მივდიოდი, მოულოდნელად,

მტრის ბირისპირ მართე აღმოვჩნდი.

სიკვდილი ალბათ არ ამცდებოდა

და რადგან ბუმბული... ფრთა...

სამხედრო ჩინის ნიშანი არის,
რადღა თქმა უნდა, მოვიხსენი,
რათა თავი გადამერჩინა.
ანღა რას იტყვიო?

სირანო: ვიტყვი იმას, რომ ჰენრი მეოთხეს,
რომლის სიცოცხლე გამუდმებით საფრთხეში იყო,
თავის ქუდზე ფრთა არასოდეს არ მოუხსნია!

დე გიში: ხანდახან ხერხი ჯობია!

სირანო: რას? დირსებას?!

დე გიში: თუ, ეს გასკონური ბაქიაობა!

სირანო: თქვენს ბუმბულს ხომ არ მათხოვებდით.

ამაღამ ცხარე ბრძოლა მოგველის.

დე გიში: სამწუხაროდ, მტრის ზურგში დარჩა.

და ალბათ უკვე ნაფლეთებად არის ქცეული.
არ მაქვს.

სირანო: მე მაქვს.

დე გიში: მადლობელი ვარ. ნიშანს ელოდებიან,
აღარ ვიცოდი, რა უნდა მექნა!

გვარდიელები: ეგ რას ნიშნავს?

დე გიში: ხედავთ, კაცი რომ გარბის?

გუშაგი: ესპანელია.

დე გიში: ეგ ესპანელი ჩემი ჯაშუში გახლავთ!

ამბავი მიაქვს მტრის ბანაკში,

რაც მე დაგაბარე.

სირანო: ნაძირალა!

დე გიში: ხომ გშიათ, არა! წუხელ ჩვენი მარშალი

სურსათ-სანთვაგისთვის გაუმგზავრა.

დიდძალი ხალხი გაიყოლა.

ბანაკი თითქმის ცარიელია

და თქვენს გარდა, არაფინა...

კარბონი: იმედია, ესპანელებმა ეს არ იციან.

დე გიში: იციან და თავდასხმასაც აპირებენ.

კარბონი: რას ამბობთ!

დე გიში: ჯაშუშმა სწორედ ეგ ამბავი მამცნო.

მითხრა, სადაც ინებებთ, ჯარს იქ წამოვიყვანო.

შეკეთახნდით, საიდანაც ნიშანს

მივცემ, იქით წამოვლენ.

კარბონ: სრული მზადყოფნა!

დე გიში: ერთ საათში აქ იქნებიან.

კადელი: ჯერ დრო ყოფილა.

დე გიში: მარშალის მოსვლამდე უნდა მოასწროთ.

კარბონ: რა მოვასწროთ?

დე გიში: ყველანი ვმირუღად დაინოცოთ.

სირანო: შურისძიება გადაწყვიტე.

დე გიში: მე მეფეს ვემსახურები

და ეს, ჩემს ინტერესს ემსახურება.

კრისტინი: როქსანას ალბათ ვეღარ ვნახავ,

გამოსათხოვარი მაინც მიმეწერა...

სირანო: აი, დაგწერე...

კრისტინი: რა?

სირანო: ბარათი...

კრისტინი: მადლობა. წაფიკითხავ:

„...ჩემი როქსანა, უნდა გამიგოთ

ეს უკუბარი გამითხოვდება...“

სირანო: ... და რადგან ბოლო წერილს ვეგზავნი

მხოლოდ სიმართლე მომეთხოვება...

ნუთუ ვერ ხვდები, ეს მე ვიყავი...“

კრისტინი: დაიცა, ეს რა არი?

სირანო: რა?

კრისტინი: ეს პატარა ლაქა.

სირანო: ლაქა?

კრისტინი: ცრემლია.

სირანო: პოეტი ისე ვერაფერს დაწერს,

თუ გულისხმობს ანდოს არ მიიტანა...

კრისტინი: და შენ იტირე?!

სირანო: სიკვდილის... არ მეშინია,

მაგრამ ის, რომ ვერასდროს ვნახავ...

კრისტინი: ვერასდროს ნახავ?!

სირანო: ჩვენ... ანუ შენ რომ... ვერასდროს ნახავ...

კრისტინი: მომე წერილი!

კარბონი: რა ხდება, ვინ არის?

გუშაგის ხმა: ეტლი მოვიდა, ამბობს, მეფის შიკრიკი გართ!

დე გიში: მეფის შიკრიკი?!

კარბონი: მუწარადები მოიხადეთ!

დე გიში: ხაზზე დადექით!

კარბონი: დაფდაფები!

დე გიში: გადმოსხენით ეტლის საფეხური!

როქსანა: საღამო ყველას.

დე გიში: თქვენა ხართ? აკი მეფის შიკრიკი მოდისო.

როქსანა: ჩემი მეფე – სიყვარულია.

დე გიში: აქ ვერ დარჩებით!..

სირანო: როგორ...

როქსანა: როგორ გიბოვეთ? სულ მოვდიოდი და მოვდიოდი.

რომ არ მენახა, ვერასოდეს დაგიჯერებდი,

რა დღეშია მთელი ქვეყანა!

აოსრუებული, უბატრონო მინდორ-ველები!

ბატონებო, ასეთ მეფეებს ემსახურებით?!

მე ჩემი მეფე მიჩვენა.

კრისტინი: რატომ ჩამოხვედი!

სირანო: რა სიგოჟა! მაინც საიდან გამოადწიე!

როქსანა: საიდან? ესპანელებმა გამომატარეს.

დე გიში: ესპანელებმა?!

როქსანა: გამაჩერებდნენ თუ არა, ფანჯარაში თავს

გამოეყოფდი,

მომსიბლაგად გაგიდიმებდი და მიშვებდნენ.

ლე ბრე: ეგ ადვილი არ იქნებოდა

როქსანა: ძნელიც არ იყო. იმ სენიორებზე გალანტურები

დედამიწის ზურგზე არაფინ მეგულებო,

თქვენ არ გეწყინოთ.

კარბონი: დიმილი მშვენიერი საშვია მაღამ, მაგრამ

არ გეკითხებოდნენ, სად მიბრძანდებით?

როქსანა: ვბახუხობდი, საყვარელთან-თქო.

ამის გაგონებაზე თავს მდაბლად მიკრავდნენ,

მიბრძანდითო, მეუბნებოდნენ.

კრისტინი: როქსანა...

როქსანა: მახატე, სიტყვა საყვარელი.

ქმართან მივდივარ რომ მეთქვა,

გამომიშვებდნენ?

კრისტიანი: როქსანა...
როქსანა: რატომ ხარ ასე აღელვებული.
დე გიში: სასწრაფოდ უნდა დასტოვოთ აქაურობა.
სირანი: დაუყოვნებლივ!
ლე ბრე: ახლავე!
კრისტიანი: უნდა წახვიდე!
როქსანა: რატომ?
სირანი: იმიტომ რომ... მალე...
დე გიში: დიახ, სულ მალე...
როქსანა: ბრძოლა იქნება? ჰოდა, ვრჩები!
ყველა: არა! არა!
როქსანა: აქ ჩემი ქმარია! მან გადაწყვიტოს.
კრისტიანი: ასე რატომ მიყურებ?
როქსანა: გეტყვი რატომაც.
კრისტიანი: როქსანა ჩვენთან დარჩება.
სირანი: ჩვენი მშვენიერი ქალბატონი ნამდვილი ვმირია.
კადეტი: დაგიცავთ, მადამ.
როქსანა: ვიცი, ჩემო მეგობრებო!
კადეტი: ჩვენს ბანაკში ზამბახის ნაზი სურნელი დადგა.
როქსანა: ორმაგად ბედნიერი მოკვდებოდით, რამე რომ
 გაჭამათ!
 ღვეზელი, კრუასანი, ღვინო.
 ახლავე ყველაფერი აქ მოიტანეთ.
კადეტი: საიდან მოვიტანოთ, მადამ?
როქსანა: ჩემი ეტლიდან! ჩემს მეეტლეს მშვენივრად იცნობთ!
 რაგნო!
კადეტები: რაგნოთოთოთოთო!
რაგნო: ესპანელები გაერთიანდნენ ვენერას სახის ქვრეტით,
 გამოვარდნით დიანა აი ამ ძროხის ბუჭით.
კადეტები: ბრაფო, ბრაფო.
სირანი: კრისტიან, მინდა რაღაც გითხრა,
 როქსანა წერილებზე გეტყვის...
კრისტიანი: მერე...
სირანი: არ გაგიკვირდეს.
კრისტიანი: რა, რა არ გაგიკვირდეს.
სირანი: ხშირად ვწერდი. მეტი არაფერი.

კრისტიანი: ჩემს ცოლს წერილებს როგორ წერდი.

სირანო: შენს მაგივრად. დილაობით...

საზღვარზე გადავდიოდი...

კრისტიანი: გადადიოდი? ხშირად რამდენია,

კვირაში ორჯერ, სამჯერ?

სირანო: მეტჯერ.

კრისტიანი: ყოველდღე?

სირანო: ყოველდღე... ორჯერ.

კრისტიანი: შენ გააგოე...

სირანო: არ გაიგოს!

როქსანა: მოდი, გასკონელოთ სადღეგროძელო შევსვით!

კრისტიანი: რატომ ჩამონვედი?

როქსანა: შენმა ბარათებმა ჩამომიყვანა.

კრისტიანი: რას ამბობ.

როქსანა: ჰო, მაგათი ბრაღია. მთელი თვეა, გონზე ვერ მოვედი.

განსაკუთრებით ის ბოლო!..

კრისტიანი: ბარათების გამთ ჩამონვედი?

როქსანა: როგორ აგისხნა, იმ დამით, ფანჯარასთან...

შენმა ხმამ, თითქოს ჩემთვის უცნობმა,

როცა სული გადამიშალა...

გამაგოე, ღამის შემშალა!

მთელი თვეა, ეგ ხმა მესმის წერილებიდან,

ხმა სანატრელი, ალენისთ სავსე! შენი ბრაღია,

გეუბნები, ეგ ხმა მინმობდა.

კრისტიანი: ჰო, მაგრამ...

როქსანა: გკითხულობდი, სულ გკითხულობდი

და სიყვარული მეძალეობდა.

მთელი არსებით შენი ვიყავი.

ყოველი სიტყვა, ნაზი ფარფატით ამოსული შენი სულიდან

პირდაპირ გულში მოდიოდა, შანთიგით მწვავდა,

რომ სამუდამოდ აღბეჭდილიყო

ეგ შენი წრფელი სიყვარული,

ყოველისმომცველი...

კრისტიანი: წრფელი სიყვარული!

ამის მინგედრა წერილებიდან...

როქსანა: სულ ადვილია!

კრისტინი: და ჩამონვედი...

როქსანა: კრისტინ, მე მოვედი –

მსურს დაგიჩოქო შენს წინაშე.

ვიცო, ვიცო, წამომამყენებ, მაგრამ სული

დაჩოქილი მუდამ დარჩება.

ვითხოვ შენდობას და პატიებას,

რომ შევიფვარე გარეგნული ეგ სილამაზე,

თავქარიანი ქალის თვალთ დანახული კაცის ღირსება.

კრისტინი: როქსანა!

როქსანა: შეძევ ნელ-ნელა, თანდათანობით,

ვხვდებოდი, თურმე ორივე მიყვარს –

შენი სულიც და გარეგნობაც.

კრისტინი: ახლა?

როქსანა: ახლა? მე შენში მიყვარს

მხოლოდ სულის მშვენიერება.

კრისტინი: ღმერთო ჩემო!

როქსანა: არ გინარია?

კრისტინი: არა. მე პირველი უფრო მერჩივნა!

როქსანა: რატომ, ეს სიყვარული უკეთესია.

კრისტინი: არა, არა, ეგ არ მჭირდება,

ის პირველი უფრო მერჩივნა.

როქსანა: ძალიან ცდები!

ეს ნამდვილი სიყვარულია!

რომ არ იყოს ასე ლამაზი...

ვთქვათ და არა ხარ...

კრისტინი: არა, ნუ ამბობ!

როქსანა: რატომ ნუ ვამბობ,

უშნოც ასევე მიყვარებოდი!

კრისტინი: თ, ღმერთო ჩემო!

კრისტინი: მე არ ვუყვარვარ!

სირანო: რას ლაპარაკობ.

კრისტინი: მას შენ უყვარხარ.

სირანო: არა.

კრისტინი: თქვა, მხოლოდ შენი სული მიყვარსო.

სირანო: მართლა?

კრისტინი: სული – შენა ხარ.
 მას შენ უყვარხარ
 და შენც გიყვარს.
სირანი: მუ...
კრისტინი: ვიცი.
სირანი: მიყვარს.
კრისტინი: სიგიჟემდე.
სირანი: არა. უსაზღვროდ...
კრისტინი: ჰოდა, უთხარი.
სირანი: არასოდეს.
კრისტინი: რატომ.
სირანი: შემიძებდე – ჰასუს მისვლები.
კრისტინი: არჩევანი მან გააკეთოს. როქსანა!
როქსანა: რა მოხდა?
კრისტინი: სირანის სუნს, რომ რაღაც გითხრას...
 რაღაც მეტად მნიშვნელოვანი.
 ჩვენ წაგიდეთ, საზღვარი უნდა შევამოწმოთ.
როქსანა: ალბათ არ სჯერა, რაც ვუთხარი.
 ჰო, არ დაიჯერა.
სირანი: და რაც უთხარი, მართალია?
როქსანა: გესმის?
სირანი: რა?
როქსანა: ჩუ, გასროლის ხმა გავიგონე.
სირანი: მახინჯიც რომ ყოფილიყო?!
როქსანა: მახინჯიც!
სირანი: საშინელი შესახედავი?!
როქსანა: საშინელი...
სირანი: ურჩხული?!
როქსანა: ურჩხული...
სირანი: და... მაინც გეყვარებოდა?!
როქსანა: ძალიან!
სირანი: დემეტო ჩემო, ასე ყოფილა! როქსანა, მუ...
ლე ბრე: სირანი!
სირანი: რა მოხდა?
ლე ბრე: ...
როქსანა: რა ამბავია? კიდევ ისროლეს!
 ეს ვინ არის? რა უნდა გეთქვა?

სირანო: არაფერი. თუშცა გეტყვი...

და შემიძლია დავიფიცო,
რომ კრისტიანი სულით, ბუნებით,
ღირსეული, რჩეული იყო...

როქსანა: იყო?!

სირანო: მორჩა. დამთავრდა ყველაფერი.

როქსანა: კრისტიანი! ეს რა არის. ბარათი?! ჩემთვის?!

კარბონი: ეს არ შეჩებოთ. გვარდიელებო, მომყევით!

როქსანა: ჩემი სიყვარული! მოკვდა?!

შენ ერთადერთი იყავი, ვინც მას იცნობდა.

სირანო: ჰო...

როქსანა: ის პოეტი იყო?

სირანო: ჰო...

როქსანა: და იმდენად გამორჩეული,
რომ მისი არაფის ესმოდა.

სირანო: ჰო, როქსანა.

როქსანა: ჩემი სიყვარული მკვდარია?

სირანო, შენ გეკითხები.

როქსანა: რა მშვენიერია სექტემბრის მიწურული,
მაგრამ მაინც შემოდგომაა.

ჩუმი და ლამაზი კვდომა.

ფერისცვალება!

დე გიში: ისეუ აქა ხარ, ისეუ ძაძებით მოსილი,
გარიდებული ამაოებებს ამა სოფლისა...

როქსანა: დიან.

დე გიში: მე მახატოეთ?

როქსანა: თქვენ? იმ წუთიდან, რაც აქ მოვედი.

რაც ამ მონასტერში ვარ,

მგონი 14 წელი ვაფიდა.

დე გიში: წერილი ისეუ გულთან გაქვს?

როქსანა: ჰო.

დე გიში: ის კაცი მოკვდა. და ისეუ გიყვარს?

როქსანა: ხანდახან... ასე მგონია...

მკვდარი არ არის.

მე გარს მეხვევა სიყვარული,

ის ცოცხალია.

დე გიში: სირანო მოდის ხოლმე?

როქსანა: ხშირად. ძველი, ერთგული მეგობარი!
ჩემი გაზეთი ხარ-თქო, ვეუბნები.
ველოდები, ვქარგავ, საათი რეკავს.
ბოლო დარტყმაზე, მოვა, დაჯდება,
ჯერ დამცინებს, თდესმე თუ დამთავრდება
ეგ ნაქარგიო და შემდეგ მთელი კვირის ჭორებს მიამბობს.
ლე ბრე მისუღა. როგორ არის ჩვენი მეგობარი?

ლე ბრე: ცუდად, ძალიან ცუდად!

როქსანა: აზვიადებს!

ლე ბრე: რა ეშველება, ნუთუ შეიძლება,
სულ ახალ-ახალ მტრებს იჩენდეს
და გამუდმებით თავს ესხმოდეს
ვითომდა რჩეულ, ყალბ დიდგვაროვნებს,
ღვთისმოსაობის ნიღაბსასეუწყაფარებულეებს,
ლაჩრებს, მლიქვნელებს, ქურდებს, ზარმაცებს,
დიდ ავტორებს, ტექსტის მპარაგებს...
თუ შებრძოლება გახდა საჭირო, რა პრობლემაა!
მთავარი მტერი შიმშილი და მარტოობაა.
დეკემბრის სუსხი ძუ მეელივით თავს დაადგება,
დაბანაკდება მის ბუნავში, აღარ ადგება.
მალე იმისგან ცარიელი ცხვირი დარჩება,
ძონძების გარდა ვეღარაფრით შეიმოსება.

როქსანა: ჩემი პირბადე!..

დე გიში: ჰო, არაფერში ბედი არ სწყალობს,
მაგრამ რატომღაც არ მებრალება...
სურდა და იყო ყველაფერში თავისუფალი.
არ ეყოლება არასოდეს ჭირისუფალი.

ლე ბრე: ბატონო ჩემო!

დე გიში: დიახ ასეა! და როგორც ხედავ,
მაქვს ყველაფერი. მას არაფერი.
თუმცა მაშინაც, როცა ცნოვრება
ერთი დიდი წარმატებაა,
დროდადრო ყველას ახსენდება
საკუთარი უნამუსობა, მაგრამ ამ გრძნობას
სინდისის ქენჯნას სულაც არ ვარქმევ.

როქსანა: სეგდა შემოგწოლიათ!

დე გიში: ...დიახ, ასეა!

მუსიე ლე ბრე! რაღაცას ვეტყვი!

გუშინ სასახლეში ყური მოგვარი,

სირანო უბედური შემთხვევით მოკვდებო.

გააფრთხილეთ, არსად წავიდეს.

ლე ბრე: გაგაფრთხილო... როგორ...

მონაზონი: მადამ, რაგნოს თქვენი ნახვა სურს.

როქსანა: მობრძანდეს,

აღბათ ისევე რაღაც უქირს...

ლე ბრე: რა არ სცადა!

როქსანა: მსახიობიც იყო.

ლე ბრე: ეკლესიის დარაჯიც.

როქსანა: ახლა ნეტავ რას შერევა?!

რაგნო: მადამ! თქვენც აქ ყოფილხართ!

როქსანა: /დე გიშნ/ მე გაგაცალებთ.

რაგნო: თქვენს მეგობართან მივდიოდი. სახლს რომ მივუახლოვდი,

დავინახე, როგორ გამოვიდა და იქვე, მეორე ქუჩაზე მოუხვია.

ამ დროს რომელიღაც ფანჯრიდან, აღბათ შემთხვევით, ხის

დიდი მორი გადმოაგდეს და თავზე დაეცა.

ლე ბრე: მერე?

რაგნო: მივირბინე. ძირს ეგდო. თავიდან სისხლი სდიოდა.

ლე ბრე: მოკვდა?

რაგნო: არა. შინ წავიყვანე.

ლე ბრე: ექიმი მოიყვანე?

რაგნო: ჰო.

როქსანა: მშვენიერია სექტემბრის მიწურული.

სადაცაა მოვა. საათმაც დარეკა.

უცნაურია, რატომ იგვიანებს.

მონასტრის წინამძღვარი...

სათითური სად არი...

შესვდებოდა, ...ქადაგებას უკითხავს აღბათ...

აბა სხვა რა მიზეზია ...მაკრატელი ...აქ ყოფილა...

რა მიზეზია, რომ იგვიანებს... რას ვამბობდი.

პირველად დაგავიანდა თითხმეტი წლის მანძილზე.

სირანო: ვწუხვარ, მაგრამ მოულოდნელი სტუმარი მეწვია.

როქსანა: ვინ?

სირანო: ერთი კადნიერი ვინმე, მეტად უსიამოვნო...

როქსანა: კრედიტორი?

სირანო: ჰო, უკანასკნელი კრედიტორი,
რომელიც თავისას ითხოვს.

როქსანა: გადაუხადე?

სირანო: ჯერ არა. ასე ვუთხარი,
გემუდარები, ცოტაც მაცალე.
შაბათის შეხვედრას ვერ გადავდე.
და ვერც დავიფიქრებ,
ერთ საათში მომაკითხე-მეთქი.

როქსანა: კრედიტორები დაიცდიან!
დაბინდებამდე არსად არ გიშვებ.

სირანო: შესაძლოა დაბინდებამდეც მომიხდეს წასვლა.
შემოდგომის ფოთოლცვენაა...

როქსანა: ჰო, უცნაურად ცვივა ფოთლები...

სირანო: სად მიფრინავენ? საით მიდიან?
რად მიატოვეს თავის ტოტები?
ფოთლებს სიკვდილის არ ეშინიათ?
ნუთუ იმისთვის დასთმეს სიცოცხლე,
რომ გადალახონ ყველა საზღვარი?...
არა, სიკვდილზე არც კი ფიქრობენ,
ეს გაფრენაა მათთვის მთავარი!

როქსანა: რა სეკდიან გუნებაზე ხარ, ჩემო გაზეითო!

სირანო: არა, როქსანა!

როქსანა: მაშინ მოეშვი ფოთლებს,
სასახლის ამბები თქვი, ჩემო გაზეითო!

სირანო: კარგი.

როქსანა: ვისმენ.

სირანო: წინა შაბათი. ცხრამეტი რიცხვი.
მიერთვა რა მსხლის კომპოტი ზომაზე მეტი,
მეფეს დაესხა თავბრუ და რეტი...

როქსანა: კვირას?

სირანო: იმ ოთხ ჯადოქარს ჩამონჩობა არ შეუცვალეს.
ჩვენს ჯარს სასწრაფოდ დაგალება გამოუცვალეს.

როქსანა: ორშაბათს?

სირანო: როგორც ამბობენ, ავსტრიელები გზას გაუყენეს.

როქსანა: სამშაბათს?

სირანო: სამშაბათს კლერმა გაიჩინა სხვა საყვარელი.

როქსანა: ოთხშაბათს?

სირანო: ოთხშაბათს მონგლემ გრაფ დე ფრიეს

ძალიან მტკიცედ უთხრა უარი.

სუთშაბათს მანჩინი მეფეს არ შეერთეს.

გაუშვეს უკან, იტალიაში.

როქსანა: პარასკევს?

სირანო: პარასკევს მონგლემ გრაფ დე ფრიეს

უკვე თანხმობა უთხრა.

შაბათს, 26 რიცხვში...

როქსანა: დღეს. რა მონდა დღეს. სირანო, რა დაგეპართა.

სირანო: არაფერი. არასის ძველი ჭრილობა თავს მახსენებს

სოღმე.

როქსანა: არასის?

სირანო: ჰო.

როქსანა: ჭრილობა ორივეს ისეთი დაგვრჩა,

რომ არასოდეს არ შეხორცდება.

ჩემი აქ არი, ამ წერილის ქვეშ.

დრომ გააყვითლა უკვე ფურცელი,

მაგრამ ემჩნევა ისევ ცრემლები,

რატომ ეტყობა სისხლის წვეთები.

სირანო: წერილი! გახსოვს, შემპირდი, წაგაკითხებო.

როქსანა: ამ წერილს? ვინდა?

სირანო: დღეს... ძალიან მინდა!

როქსანა: აჰა, გამომართვი.

სირანო: ჩემო როქსანა! უნდა გამიგო,

ეს უეცარი გამოთხოვება...

და რადგან ბოლო წერილს ვიგზავნი,

მხოლოდ სიმართლე მომეთხოვება.

ნუთუ ვერ ხვდები, ეს მე ვიყავი,

გოძნობების აღში რომ გაგახვიე...

მე შენ მიყვარდი და ამიტომაც,

ვთხოვ, მაშატიო,

სიტყვებით თავბრუ რომ დაგახვიე.

მე დღეს მოგვედები, ნამდვილად ვიცი,

შენს თავს მაშორებს ყოველი წამი...
 უნდა შექმინდო ეს სიყვარული,
 რომლის გამხელაც ვერ მოვასწარი...
როქსანა: როგორ კითხულობ, ასე მგონია...
სირანო: ჩემო როქსანა, ისე მივდივარ,
 ვერც კი გითხარი, ჩემთვის ვინა ხარ...
 ისე ვკვდები, რომ ახლაც არ ვიცი...
 რატომ მიყვარხარ? რისთვის მიყვარხარ?
როქსანა: რა უცნაური ხმით კითხულობ, სირანო, წერილს,
 ეგ ხმა ადრეც მომისმენია.
სირანო: მთელი ცხოვრება შენთვის ვიბრძოდი,
 სიტყვებს ვეძებდი და ვწერდი შენთვის,
 ნუ დამიტირებ, ნურც დამიფიწყებ,
 ისე... ხანდახან ილოცე ჩემთვის...
 გემშვიდობები...
როქსანა: შენ არ კითხულობ.
 ამ სიბნელეში ვერაფერს წედაგ.
 თოთხმეტი წელი თამაშობდა ერთგულ მეგობარს.
 მოდიოდა, ათას რამეზე საუბრობდა...
 ის შენ იყავი!
სირანო: როქსანა!
როქსანა: შენ იყავი!
სირანო: არა, როქსანა!
როქსანა: როგორ ვერ მიგხვდი, თუნდაც მაშინ,
 როცა ჩემს სახელს წარმოთქვამდი.
სირანო: მე არ ვიყავი.
როქსანა: შენ იყავი!
სირანო: გეფიცები!
როქსანა: მთელი ეს დიდსულოვანი ტყუილი –
 ეს... წერილები – შენ...
სირანო: არა.
როქსანა: სიტყვები, გიჟური სიყვარულით და გნებით საგსე,
 შენია!
სირანო: არა.
როქსანა: სწორედ ეგ ხმა იყო,
 ამ დამით რომ შექმალა – შენა ხარ!

სირანო: ცდები!

როქსანა: აი ეს სული – შენია!

სირანო: მე არ მიყვარდი.

როქსანა: არ გიყვარდი?

სირანო: იმას უყვარდი.

როქსანა: სტყუი!

სირანო: არა.

როქსანა: თქმას ვერ მიბედავ!

სირანო: არა, ჩემო სიყვარულო, მე არასოდეს არ მყვარებხარ.

როქსანა: ამდენ ტყუილში რა დავიჯერო?

რომელი სიტყვა? რომელი ფიცი?

დიდი ხანია რაღაცას ვეჭვობ

და ახლა უკვე ნამდვილად ვიცი,

წერილი შენი დაწერილია,

ცრემლიც შენია.

სირანო: ... სისხლია მისი.

რაგნო: მუსიე ლე ბრე, აქ ყოფილა.

ლე ბრე: გაგიჟდი?! ვიცოდი, რომ აქ იქნებოდა.

სირანო: რა მოხდა?

ლე ბრე: აქ მოსვლით, მადამ, თავი მოიკლა!

როქსანა: ღმერთო ჩემო! ცუდად არის!

რას ამბობ! სირანო! რა მოხდა, როგორ...

სირანო: ოცნებად მქონდა, ბრძოლის ველზე მოგმკვდარიყავი,

ან ღირსეული მეტოქისგან მიმეღო დანტყმა...

ბედმა დამცინა! მომეპარა, ზურგიდან მომკლა!

რას იზამ? ხედავ, სიკვდილშიაც არ გამომართლა...

რაგნო, ნუ ტირი... ახლა სადა ხარ?

რაგნო: მოლიერთან ვარ. გამნათებელი.

სირანო: მოლიერთან!

რაგნო: მე იქ არ გააჩერდები. ხვალვე მოვდივარ!

გუშინ სკაპენი ითამაშეს.

თქვენი პიესიდან სცენა მოიპარა.

ლე ბრე: მთელი სცენა?

რაგნო: დიან, მუსიე, ის ცნობილი სცენა – „რა ეშმაკმა ამისროლა...“

ლე ბრე: მოლიერმა მოიპარა?

სირანო: ხალხმა როგორ მიიღო?

რაგნო: ტაშით, სიცილით.

სირანო: ჩემი ცხოვრება ეს ყოფილა, მე მოკარნახის როლი მკრგო, მოკარნახე ვარ, კაცი, რომელსაც იგიწყებს ყველა. გახსოვს, კრისტიანი შენს აივანთან, იმ ბნელ დამეში. თურმე ეგ იყო ჩემი ცხოვრების ალევორია, მე კიბის ჩრდილში, სიბნელეში, ის კი ნათელში, არა, სწორია. ყველაფერი ალბათ სწორია. მე ბრმა ვიყავი, ანლა გეგდები და თვალებს გახელ... ვერ ავუარე ვგერდი ჩემთვის დაგებულ მახეს... ჩემი ლექსებით მთლიერი იხვეჭდა სახელს... მსგერპლს მთითხოვდა კრისტიანის ლამაზი სახე... ვინ გაიხსენებს მოკარნახის ამ ისტორიას? არა, სწორია, ყველაფერი ალბათ სწორია.

ლე ბრე: ბოდავს!

სირანო: მშვიდობით, როქსანა!..

ლე ბრე: არა, არა, ასე არ შეიძლება. დიდი პოეტები ასე არ კვდებიან.

სირანო: ლე ბრე, *კარი გამიღე.*

ლე ბრე: ისეკ ის კარი!

სირანო: აქ რა უნდოდა? რა ეშმაკმა აისროლა ამ გალერაზე? ფილოსოფოსი, ფიზიკოსი, დიდი პოეტი, სახელგანთქმული შფოთისთავი, ქალთა ტრფიალი, კაცი – მთვარეზე მოგზაური და მუსიკოსი! აქ განისვენებს – ჰერკულ სავინე სირანო ლე ბერჟერაკი!

ლე ბრე: ბოდავს.

სირანო: ის გუშინ იყო ყველაფერი, დღეს – არაფერი... უნდოდა მხოლოდ საკუთარი თავის შეცნობა. წყალობა ჰყავით და დაუნთეთ ერთი სანთელი... წყალობა ჰყავით, მისი სული ითხოვს შენდობას...

როქსანა: ღმერთო!

სირანო: არ გეუბნები, რომ კრისტიანი არ იტირო, მაგრამ ამას გთხოვ, მასთან ერთად სწვებიც იგლოვე.

როქსანა: სიყვარული ერთხელ მესტუმრა და რატომღაც თრჯერ დაგვარე.

სირანო: უკვე მოხვედი! ფეხზე ავდგები!

დახმარება მე არ მჭირდება.

ოდონდაც დაშნა მომაწოდეთ!
რათ, რას ამბობ! ვერ მოგერევი?

მერე რა მოხდა, ეს ხომ ბრძოლაა,
ხან მოგებაა და ხან წაგება!

ყველა მეცნობით – შენ სიხარბე ხარ,
უზნეობა, ფარისევლობა, შენა ხარ შური.
კიდევ ვინა ხარ? სათითაოდ გაგისწორდებით!
არ დაგნებდებით, შეგებრძოლებით!

როქსანა: სირანო!

სირანო: ვერ დაგამთავრე ჩემი გაზეთი...

გადავფურცლოთ შაბათის გვერდი...

შაბათის სადამოს... 26 რიცხვში...

მოკლეს სირანო დე ბერჟერაკი.